rAntGroen

bpost
PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE
WILRIJK 1
8/5124

P106235 - Driemaandelijks tijdschrift van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen - januari - februari - maart 2019 - jaargang 18 nr. 69

© Rudy Vansevenant

AFZENDER en VU:
Guido Callaerts
Frans De Cortlaan 42
2610 Wilrijk
Afgiftekantoor Wilrijk 1

natuurpunt
Zuidrand Antwerpen

www.zuidrand.be

© Rudy Vansevenant

© Rudy Vansevenant

Bestuursleden en coördinatoren
Hugo Waeterschoot, voorzitter
en coörd. Beleidswerkgroep
03/455 22 12 - 0477/33 23 30
hugo.waeterschoot@scarlet.be
Erlend Hansen, secretaris
03/457 46 99- *erlend.hansen@skynet.be*
Guido Callaerts, penningmeester
Frans De Cortlaan 42, 2610 Wilrijk
0468/12 33 36-*callaertsguido@telenet.be*
Rudi Leemans,
conservator Groen Neerland
03/828 43 16-*rudolf.leemans@telenet.be*
Tuur Wuyts, contactpunt Fort 7
contact.fort7@zuidrand.be
03/449 99 11– 0474/55 25 75
arthurwuyts@telenet.be
Niels Schild, webmaster
natuurpunt.zuidrand@gmail.com
Lucy de Nave, bestuurslid
03/237 99 52–*Lucy.denave@gmail.com*
Nicole Boussemaere, bestuurslid
013/30 85 47
nicole.boussemaere@gmail.com
Maggy Troffaes, bestuurslid
03/827 83 60-*maggy.troffaes@skynet.be*
Floris Van Volsem, bestuurslid
03/455 23 05 -*mariannejmm@gmail.com*
Els Wynants, bestuurslid
0497/42 74 29-*wynantsels@gmail.com*
Stany Marichal, bestuurslid
0478/56 45 84
stanislas.marichal@telenet.be

Redactie rAntGroen
rAntGroenverantwoordelijke:
Guido Van Boeckel
03/455 01 27-*redactie@zuidrand.be*

Verslagen te zenden naar:
Tuur Wuyts
Mestdaghplein 15/4, 2610 Wilrijk
03/449 99 11–*arthurwuyts@telenet.be*

Zuidrand.waarnemingen.be:
Gilbert Van Ael
03/827 05 10-*gilbert.van.ael@telenet.be*
Veerle De Saedeleer,
vee_saddler@yahoo.co.uk

Verdeling: Stany Marichal
contactgegevens: zie bestuursleden

Contact voor geleide wandelingen
in Fort 7:
Natuur: Tuur Wuyts
03/449 99 11-*arthurwuyts@telenet.be*
Monument: Philippe Vanhove
03/825 02 43-*philippevanhove01@gmail.com*

in Groen Neerland:
Rudi Leemans - 03/828 43 16
Groen.Neerland@zuidrand.be

2018 was een opmerkelijk jaar... 2019 wordt een jaar van consolidatie. Help jij mee?

Na de aankoop en de inrichting van het Uilenbos in de 2de helft van 2017, heeft onze afdeling vorig jaar helemaal niet stilgezeten; integendeel! Zowel te Edegem als te Hove hebben we flink geïnvesteerd in meer toegankelijke natuur. Te Edegem kochten we een mooi drassig perceel langs de Edegemse Beek met een wat vreemde naam (Aen Den Boeren Leger) (zie vorig rAntGroen nummer), dat we in 2019 hopen in te richten samen met de gemeente Edegem. Je las het misschien reeds in onze recentste nieuwsbrief, de gemeente Edegem keurde een belangrijk gemeentebesluit goed waardoor ze de aankoop van dit perceel over een periode van 6 jaar mee ondersteunt. Zonder deze steun was de aankoop trouwens niet mogelijk geweest. Bovendien heeft Edegem met onze medewerking een project ingediend voor een toegankelijk en klimaatvriendelijke inrichting van het gebied (bebossing, vlonderpad, brug over de Edegemse beek, ...). We hopen natuurlijk op de goedkeuring hiervan door de minister van leefmilieu wat ons een enorme stap vooruit zou helpen bij de inrichting. Deze werken kunnen starten vanaf het laatste kwartaal van 2019 wanneer de pacht van de huidige landbouwer vervalt. Samen met het aangrenzende perceel aan de overkant van de beek dat reeds in handen is van onze buurafdeling Spoorwegberm en nieuwe vooruitzichten in de omgeving, hopen we deze zone binnen de 5 jaar uit te bouwen tot een bos en natuurontwikkelings-gebied. Ambitieus maar zeker mogelijk. We zullen dus heel wat handen en financiën nodig hebben om de uitbouw van deze prachtige zone langs de Edegemse beek in de praktijk te realiseren... een warme oproep dus voor uw steun... Waarom als alternatief kerstgeschenk of nieuwjaarswens geen gift doen voor de afbetaling en inrichting van dit nieuwe gebied in Edegem. Giften op rekening BE56 2930 2120 7588 van vzw Natuurpunt Beheer met vermelding Edegemsebeek project nr. ANT-3703-7812 zijn reeds vanaf € 40 aftrekbaar van je belasting. Investeren in nieuwe natuur is niet zo vanzelfsprekend. We zijn dan ook maar wat blij dat Trilations een gespecialiseerd IT-bedrijf gelegen vlak naast dit gebied een akkoord heeft gesloten met Natuurpunt om de ontwikkeling van dit gebied en zijn omgeving voor 3 jaar te ondersteunen. Niet alleen financieel maar ook om de handen uit de mouwen te steken. Een fantastisch nieuwjaarscadeau voor de afdeling.*

*Maar ook te Hove zaten we in 2018 absoluut niet stil. Natuurpunt ondersteunde de uitbouw van het nieuwe landschapspark Frijthout door plantacties, Knotwilg aanplantingen, aanbevelingen voor het beheerplan... en nog veel meer. Dat dit meer dan 15ha grote nieuwe groengebied duidelijk in de smaak valt bij de bevolking, hoeft geen betoog. Ga zelf maar eens kijken! Een tweede, misschien minder in het oog springend project was de aankoop van een terrein langsheen de waterzuivering van Hove om de tweede toegang tot het Uilenbos te verzekeren. Daarvoor hebben we wel relatief diep in de buidel moeten tasten maar het was de enige manier om deze toegang veilig te stellen en een circulaire wandeling in het bos mogelijk te maken. Het Uilenbos is in één jaar tijd uitgebouwd en uitgegroeid tot een volwaardig natuurgebied waar wandelaars in alle rust kunnen genieten van "**echte natuur, zo dicht bij de stad**". We hebben dan ook voor een extra rustpunt gezorgd door recent een grote, robuuste bank neer te zetten als bedanking aan de gemeente Hove voor hun belangrijke financiële bijdrage voor het gebied. Je moet vast en zeker eens gaan kijken en vooral genieten van het zicht vanop deze bank.*

In tegenstelling tot Hove en Edegem, waar we het beheer nog verder dienen uit te bouwen, hebben we te Wilrijk met Groen Neerland, de plassen langs het Geitenpad en Fort 7 reeds heel wat ervaring met natuurbeheer, wat ronduit schitterende resultaten heeft opgeleverd. Hier kunnen we voor de nieuwe gebieden zeker nog heel wat van leren. Maar ook hier durven we dromen van meer. Er is noodzaak voor meer ruimte voor de Kamsalamander langsheen het Geitenpad te Wilrijk om deze rode lijst soort voor uitsterven te behoeden en we hopen samen met het landschapspark Zuidrand en de Stad Antwerpen meer plassen en ruimte te creëren om deze soort te redden.

Maar om al deze gebieden te kunnen onderhouden zijn vele handen nodig en waarom niet ook de jouwe ? Kan je je één of meerdere

Omslagfoto: vlucht Grauwe ganzen
Foto's p.2: Hazen & Grote zaagbek © Rudy Vansevenant

Alle betalingen voor onze afdeling dienen te gebeuren op volgende rekening:
BE02 9799 7675 4740 BIC: ARSPBE22 van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen.
Op uw betalingen steeds reden van betaling, uw naam en e-mail adres of telefoonnummer vermelden a.u.b.

*Fiscaal aftrekbare giften (min. 40 euro) dienen rechtstreeks gestort te worden op rekening **BE56 2930 2120 7588 BIC: GEBABEBB** van Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met vermelding "Afdelingsfonds 3722, Zuidrand Antwerpen".*

Verzekering: ieder lid is verzekerd inzake burgerlijke aansprakelijkheid bij deelname aan de Natuurpuntactiviteiten. Niet-leden gaan mee op eigen verantwoordelijkheid.

Inschrijving voor de autobustochten: de prijs is 18 of 20 euro afhankelijk van de afstand. Studenten betalen 15 of 18 euro. Alle gezinsleden tot en met 12 jaar gaan gratis mee indien vergezeld van ouders.

De eerst ingeschrevenen hebben voorrang indien de deelnemingsprijs betaald werd. Wie na storting niet mee kan, moet zo vlug mogelijk de leiding verwittigen zodat mensen die op de wachtlijst staan, kunnen meegaan.

Indien er onvoldoende inschrijvingen zijn, gaat de tocht door met eigen wagens.

Annulatie bij autobustochten: leden die door ernstige redenen niet kunnen deelnemen en uiterlijk 2 dagen vooraf de leiding verwittigen, hebben recht op een tegoedbon voor een volgende bustocht.

Annulatie bij weekends en reizen: om tijdig vervanging te vinden vragen we u om afzegging zo spoedig mogelijk te melden. Teneinde de kosten te recupereren vragen we steeds 10 % van de totale prijs bij afzegging. Bij afzegging binnen de maand voor de reis dient er minimum 25 % van de totale prijs te worden betaald of de reeds gemaakte kosten indien deze hoger liggen dan 25 %.

donderdag- of zaterdagvoormiddagen vrijmaken om te komen helpen in één van deze gebieden stuur dan een berichtje aan vraag@zuidrand.be met vermelding van je naam en gemeente zodat we kunnen afspreken. Ook dat zou een fijn en erg origineel kerstgeschenk zijn... een verbintenis om in 2019 een keer (of meerdere) alleen of met je gezin te komen werken in een natuurgebied van de afdeling. We heten je vast en zeker welkom ! Meer informatie over onze natuurgebieden kan je vinden op http://zuidrand.be/new .
Maar 2018 had nooit zulk een succesjaar geweest voor de afdeling zonder die vele vrijwilligers die actief en dikwijls achter de schermen zich ongelooflijk inzetten voor het beheer van onze gebieden, het tijdschrift, de website, de financiën, het besturen, de kalenderwandelingen op het fort, het studie- en inventarisatiewerk, de vele excursies, en zo veel meer zaken. Jullie wil ik bij deze een keertje in de bloemetjes zetten. Dank U voor zoveel energie en inzet !

Tot slot nog een oproep ! Ook dit jaar richten we ons jaarlijks gezellig samenzijn (LAV) in om onze jaarwerking van het afgelopen en toekomstige jaar te overlopen. Dit jaar gaat de aandacht in het bijzonder naar de nieuwe projecten: Frijthout, Edegemse beek en het Uilenbos, en waarom we meer terrein willen voor de Kamsalamander. Dat moet jullie toch vast en zeker interesseren, niet? Vandaar onze warme oproep om met zoveel mogelijk naar onze LAV avond te komen die doorgaat in de zaal van de Ark in de Groenstraat (op de grens van Hove en Mortsel) (zie verder in dit nummer) op zaterdag 23 februari. Ik hoop jullie daar allen te mogen begroeten !

Hugo Waeterschoot

Woensdag 2 januari - 14.15 u.
Nieuwjaarswandeling op Fort 7

De eindejaarsfeesten zijn voorbij en het nieuwe jaar is gestart. Wellicht heeft U behoefte om nu een frisse neus te halen in de natuur. Wel, zoek het niet te ver en kom de benen eens strekken op ons fort.
We maken er een ontspannende wandeling van met gelegenheid voor een vlotte babbel. Nadien kunt U in ons lokaal 'De IJsvogel' iets warms drinken of een pittige Gageleer proeven.

Afspraak: om 14.15 u. aan de ingang van het fort, Legerstraat, 40 (schuin over nr. 75).
Mee te brengen: aangepaste kleding + stevige schoenen (eventueel laarzen bij regenweer) en vergeet ook uw verrekijker niet !
Gids: de fortgidsen
Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52
0485/71 73 48(*enkel op de dag zelf bereikbaar)*

Zondag 6 januari - 8.30 u.
Nieuwjaars-vogelexcursie ... of Jenevertocht

Vogelwerkgroep ARDEA nodigt je graag uit op de allereerste vogeltocht van het nieuwe jaar. Omdat de dagen nog kort zijn, voert deze uitstap ons niet te ver en bezoeken we traditioneel enkele natuurgebieden in Tholen of Zuid Beveland. Zoals gebruikelijk klinken we vandaag op een nieuw en vogelrijk natuur(punt)jaar.
Deze uitstap levert meestal mooie waarnemingen op van gevleugelde wintergasten uit het Noorden: ganzen, eenden, brilduikers en nonnetjes, ... Alles hangt natuurlijk af van hoe de winter verloopt. We hopen op een ouderwetse vriesdag, maar wel zonder de strakke wind van vorig jaar.
We nemen alleszins de nodige tijd om rustig rond te speuren naar al wat in de kijker of telescoop komt.
's Middags zorgen we voor een gezellig café, waar we naast een drankje ook een kom warme soep kunnen krijgen. Graag tot dan!

Afspraak: om 8.30 u. op de parking aan 't Spant, onder de viaduct, Boomsesteenweg 335 Wilrijk. Einde ter plaatse rond 17.00 u.

Mee te brengen: picknick, verrekijker, telescoop, vogelgids, fototoestel, warme kledij die beschermt tegen de wind en stevig schoeisel (bij regenweer eventueel laarzen).
Gids: Luc Van Schoor - 0494/33 63 09
Leiding: Marc Hofman - 0494/56 01 07

Iedereen is welkom op alle wandelingen. Honden zijn niet toegestaan op onze activiteiten.
De gids/leiding treedt op als educatieve begeleider van Natuur- en Milieueducatie Natuurpunt.

- kostendelend vervoer aan 5 eurocent/km wordt op de afspraakplaats georganiseerd
ARDEA activiteiten aan 7 eurocent/km

- kindvriendelijke tocht

- inschrijven/aanmelden noodzakelijk

- in samenwerking met vogelwerkgroep Ardea

1 = slentertocht
2 = kleine makkelijke afstand
3 = stevige maar niet moeilijke wandeling
4 = stevige en moeilijke wandeling

1 = algemene tocht
2 = natuurthematocht
3 = specialisatie voor iedereen
4 = determinatietocht

Zaterdag 12 januari - 14.00 u.
Historische rondleiding op Fort 7

Nadat we iedereen gelukkig nieuwjaar hebben gewenst duiken we in de geschiedenis van de forten. Wanneer is het fort gebouwd ? En waarom ? Hoe werkt eigenlijk zo'n fort ?
Wees op tijd aan de ingang van Natuurpunt aan fort 7 en onze gids zal u dat allemaal met veel graagte uitleggen.

Afspraak: om 14.00 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.
Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij.
Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74
Gidsen: historische gidsenploeg

Zaterdag 12 januari - 20.00 u.
Winteravond - werk van eigen leden

Regelmatig worden in rAntgroen schitterende vogelfoto's van Rudy Vansevenant gepubliceerd.
Rudy is ook actief lid van de BVNF (Bond voor Verantwoorde Natuurfotografie) en samen met zijn echtgenote maakt hij regelmatig buitenlandse reizen om er de natuur in pixels vast te leggen.
Deze avond vergast Rudy ons op een dia-voordracht over verschillende natuurparken die ze bezochten in Tanzania. Rudy kennende weten we dat het een boeiende avond zal worden.
Afspraak: Districtshuis - Bist, 1 te Wilrijk.
Bijdrage in de onkosten: € 2
Aanvang: om 20 u. - einde rond 22.15 u.
Leiding: Hugo Waeterschoot - 03/455 22 12
Tuur Wuyts - 03/449 99 11

© *Rudy Vansevenant*

Zaterdag 19 januari - 9.00 u.
Natuurpunt Belgische vogeldag

Wie niet op de Nederlandse Vogeldag geraakte (Apeldoorn, 23.11.2018) krijgt een nieuwe kans om zijn of haar honger naar up-to-date informatie over vogelstudie en vogelbescherming te stillen. Voor wie er wél bij was op die Sovon Landelijke dag en nog meer zin heeft in straffe vogelverhalen, is dit evenmin te missen.
Voor het 19e jaar alweer organiseert Natuurpunt i.s.m. INBO en UAntwerpen op 19 januari immers de Belgische Vogeldag. In de grote aula van de campus Drie Eiken brengen binnen- en buitenlandse onderzoekers een boeiende presentatie over hun ornithologisch werk of een beschermingsproject.
Het belooft alweer een zeer boeiende editie te worden met o.a. de Britse ornitholoog en gedragswetenschapper Tim Birkhead en roofvogelexpert Wouter Faveyts (over het nieuwe Zwin). Het volledige programma is te raadplegen op de site van Natuurpunt.
Tal van infostands over vogel- en natuurstudie, optica, publicaties, natuurreizen etc. zijn tijdens de pauzes in de foyer te bezoeken. Het is tevens dé ontmoetingsplaats voor vogelaars die tussen pot en pint hun verhalen en straffe waarnemingen uitwisselen. En dat alles om de hoek, zelfs in het ARDEA-werkingsgebied. Kortom: een must voor elke Zuid-Antwerpse vogelliefhebber, deze vogeldag!

Praktisch:
De dag gaat door tussen 9 en 18 uur op de Drie Eikencampus UA Wilrijk, gebouw Q, Fort VI straat, 2660 Edegem. Raadpleeg de website van Natuurpunt, daar vind je ook alle praktische informatie:
www.natuurpunt.be/agenda/belgische-vogeldag-2019-19de-editie

Inschrijven (à 10 eur p.p.) gebeurt individueel.
Wil je graag meegaan met enkele vaste vogeldagbezoekers van ARDEA? Geef dan een seintje via e-mail naar ardea@hobokensepolder.be

Zondag 20 januari - 14.00 u.
Historische rondleiding op Fort 7

Voor de mensen die vorige week de historische rondleiding op fort 7 hebben moeten missen is er goed nieuws! Vandaag wordt de wandeling van vorige week herhaald. Je kan dus mee met de gids door het fort wandelen. We staan wel nog steeds in wintermodus, gebouwen zullen we dus niet betreden. In de plaats daarvan nemen we je mee voor een bezoek aan de wallen, dewelke nu vrij zijn van begroeiïng en dus mooi hun vorm laten zien. Dat maakt het voor de bezoeker duidelijker om te begrijpen hoe het fort werkte.
Afspraak: om 14.00 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.
Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij.
Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74
Gidsen: historische gidsenploeg

Zondag 27 januari - 7.45 u.
Bustocht naar Zeeland en Zuid-Holland (NL)

Heeft de droge warme zomer invloed gehad op het broedsucces van de ganzen en de zwanen in het hoge noorden? We zoeken vandaag een antwoord op deze pertinente vraag. Ook eenden en steltlopers worden onder de loep genomen.
Het strijdtoneel ligt op Schouwen-Duiveland en op Goeree-Overflakkee, in principe met een accent op deze laatste.
Vorig jaar was Schouwen-Duiveland aan de beurt, alhoewel, toen maakten we een fantastische wandeling op De Kwade Hoek met Sneeuwgorzen, Ijsgorzen en Strandleeuweriken.
Een programma kunnen we nog niet voorleggen, dat hoeft ook niet. December en januari bieden ons (Luc en Walter) voldoende tijd om uit te zoeken waar de beste kansen liggen voor het observeren van de wintervogels.
Welke zeehonden zitten er aan de Brouwersdam? Hoe evolueren de uitgesproken zeevogels als Roodkeelduiker, Zwarte zee-eenden en IJseenden? De Zeearend heeft zich stevig gevestigd in Nederland, zal hij zich even laten zien? Slechtvalk, Smelleken en Ruigpootbuizerd staan ook op het verlanglijstje.
Een aantal "busstops" worden afgewisseld met enkele wandelingen om onze bloedsomloop wat te stimuleren.
Inschrijven: stort € 18/persoon vóór 12 januari, voor studenten is dat € 15/persoon. Jongeren met begeleiding onder 12 jaar kunnen gratis mee (wel inschrijven). Gezinnen betalen nooit meer dan € 50. Gelieve het bedrag over te schrijven op rekeningnummer BE02 9799 7675 4740 van Natuurpunt Zuidrand met vermelding van de namen van de deelnemers en een telefoonnummer (liefst gsm).
Picknicken doen we in een café waar ook soep te verkrijgen is.

Afspraak: vertrek om 07.45 u. aan 't Spant, Boomsesteenweg 333, Wilrijk (mogelijk zijn de wegenwerken aan de Bist nog niet klaar) en einde rond 19.00 u. in Wilrijk.
Mee te brengen: verrekijker, telescoop, vogelgids, fototoestel, warme regenvrije kledij en schoeisel, picknick en enkele euro's voor soep en/of drank
Gids: Luc Van Schoor - 0494/33 63 09
lucvanschoor46@gmail.com
Leiding: Walter Van Spaendonk - 0479/98 57 77
Ria - 0474/81 83 53
walter.van.spaendonk@skynet.be

Slechtvalk - © Rudy Vansevenant

Zaterdag 2 februari - 9.30 u.
Vleermuizen tellen op Fort 7

Jaarlijks tellen we onze overwinterende vleertjes (vleermuizen) op het Fort. Het zijn er niet zo veel maar je leert wel veel over hun overwintering en over enkele typische soorten zoals de Water-, Baard- en Dwergvleermuis of de Grootoor en de wat minder frequente Franjestaart... en wie weet een Ingekorven vleermuis. Ze verstoppen zich uitstekend dus het is behoorlijk wat zoekwerk.
We lopen door gans het Fort, waarbij we stil te werk moeten gaan. Vandaar dat we ook het aantal deelnemers beperken en we je vragen een seintje te geven via *Hugo.waeterschoot@scarlet.be* .
Afspraak: om 9.30 u. op Fort 7, lokaal Ijsvogel, Legerstraat 40, Wilrijk. Einde omstreeks 15.30 u.
Meebrengen: een goede zaklamp en warme kleren + picknick voor 's middags
Leiding: Hugo Waeterschoot

Baardvleermuis

Zaterdag 2 februari - 20.00 u.
ARDEA Winteravond
Tarifa & State of the Union

Net voor het affluiten van ARDEA's vijfde volledige werkingsjaar zetten we nog een keertje de kaarsjes op de taart tijdens een geweldig gezellige, vrolijke en boeiende winteravond.
Het programma biedt een uitgebreid fotoverslag van de vogelstudiereis die ARDEA in september 2018 maakte naar het bloedhete Zuid-Spaanse Tarifa. De massa's roofvogels en ooievaars die er dan op hun hun trek naar het zuiden passeren is fenomenaal. De meegereisde vogelfotografen tonen prachtige beelden van de vele bijzondere vogelsoorten die er werden waargenomen, waaronder Heremietibis, Blauwe rotslijster, Grijze wouw *(foto Guy Borremans))*, Marmereend en Reuzenstern, maar ook van walvissen en dolfijnen in de Straat van Gibraltar, vlinders, planten en gekko's. Gids Luc Van Schoor en zijn medereizigers geven achtergrondinformatie en levendig commentaar, zodat het een boeiende live documentaire wordt waar iedereen kan van genieten.
Als tweede luik van de avond: ARDEA's State of the Union. Een korte maar krachtige 'causerie' over de stand van de vogels in onze regio, gebaseerd op ons werk tijdens de voorbije vijf jaar. Met duidelijke feiten en cijfers maken we de balans op van het vogelleven in Antwerpen-zuid: waar gaat het slecht, waar gaat het goed? Hoeveel vogelsoorten komen hier eigenlijk voor? Zijn er nog Kieviten? En die Halsbandparkieten, hoe zit het daar eigenlijk mee? En wat gaan we daar mee doen? Waar maken we als vogelwerkgroep mee het verschil? Is er reden voor een feestelijke toast?
Deze 1e State of the Union is een bloedernstige vivisectie van onze lokale biodiversiteit en een publiek appel aan beleidsmakers om méér te doen voor de natuur en de vogels in het bijzonder. Bij het begin van de nieuwe legislatuur kunnen gemeentebesturen best zo'n wake-up call gebruiken. Daarom nodigen we ook vertegenwoordigers van de overheid en de pers uit. Toch brengen we het geheel als een onderhoudende act voor een breed publiek, met indrukwekkende beelden van vogels uit onze directe omgeving, gemaakt door Ardea-medewerkers.
Tenslotte zetten we samen het zesde werkingsjaar in met een feestelijk toast, de lancering van de nieuwe ARDEA activiteitenkalender 2019, het nieuwe ARDEA-bulletin en nog meer lekkers om tussen pot en pint over na te kaarten. Dus trek die wintersokken uit en begeef je vandaag richting zuiderse ambiance op het Kiel!
Praktisch:
Foyer van Cultureel Ontmoetingscentrum NOVA, Schijfstraat 105-Antwerpen.
Inkom is gratis.
Graag je komst vooraf melden via *ardea@hobokensepolder.be*.
NOVA is vlot bereikbaar met het openbaar vervoer via tram 4 en 10, bus 290 en 295.
Parkeren kan in Emiel Vloorstraat.
Deuren open: 19.30 u., aanvang 20 uur.
Einde: 22.30 u. à 23 uur.
Coördinatie: Joris Van Reusel,
Kathy De Lange,
Wim Stappers

Zondag 3 februari - 14.00 u.
Historische wandeling op Fort 7

We volgen vandaag het winterparcours. De bladeren zijn van de bomen waardoor we een onbelemmerd zicht hebben op dit ex-militair bolwerk. We besteden deze namiddag bovendien bijzondere aandacht aan een aantal specifieke militaire structuren die door de weelderige plantengroei tijdens het zomerseizoen moeilijk waar te nemen zijn. Zo kan men op fort 7 nog steeds goed loopgraven waarnemen uit de tweede wereldoorlog.
Nog even ter herinnering; deze rondleidingen zijn gratis. Je hoeft niet in te schrijven. Honden zijn niet toegelaten.

Afspraak: om 14.00 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u.
Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp..
Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74
Gidsen: historische gidsenploeg

Zaterdag 9 februari - 9.30 u.
22ste editie ANKONA-ontmoetingsdag

De ANKONA-ontmoetingsdag is hét uitgelezen moment om collega-natuurliefhebbers te ontmoeten en nieuwtjes uit te wisselen. Deze studiedag wordt samen georganiseerd met het departement Biologie van de Universiteit Antwerpen (UA).
In de voormiddag kan je kiezen tussen enkele parallelle sessies (o.a. citizen science/burgerwetenschap, toepassingen fuiken en cameravallen) en zo je menu zelf samenstellen.
In de namiddag worden er plenaire lezingen aangeboden.
Een greep uit het aanbod: monitoring van het ecoduct 'De Munt' in Wuustwezel, vleermuisonderzoek in Herentals, biodiversiteit in de stad (Hans van Dyck).
Gedurende de dag kan je info- en boekenstands van diverse natuurverenigingen bezoeken.

Deelname is gratis, maar vooraf inschrijven is verplicht en kan t.e.m. 2 februari 2019.
Schrijf je in en bekijk het volledig programma binnenkort op www.ankona.be.
Locatie: UA Campus Groenenborger, Groenenborgerlaan 171, 2020 Antwerpen

Meer info:
ANKONA-secretariaat:
Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen
Peggy Beers, tel. 03 240 57 28
e-mail: ankona@provincieantwerpen.be
www.ankona.be

Zondag 10 februari- 10.00 u.
Sneeuwklokjeswandeling

Zo vroeg op het jaar… alles slaapt nog denk je? Niets is minder waar. De sneeuwklokjes priemen nu reeds doorheen de afgevallen bladeren en strekken hun bloemen open zo wijds ze kunnen, om te genieten van het eerste zonnetje. Maar ook in de boomkruinen is het op dit moment een begankenis met de spechten en Boomklevers die reeds volop hun terrein aan het afbakenen zijn. En wie weet zien we een ree of minstens een aantal sporen van hen, of een winterse haas… die er op uit is om een mooie bruid te versieren.
Deze morgen kan je genieten van deze prille winterpracht als je met ons meewandelt in het Uilenbos te Hove voor een ongeveer 2,5 u. durende geleide wandeling.

Afspraakplaats: toegang aan Lintsesteenweg te Hove. Je kan je wagen parkeren op de oprit van het waterzuiveringsstation (juist naast Lintsesteenweg 461) en er is ook een fietsenparking ter plaatse.
Meebrengen: Warme kleren en een verrekijker. Wandelschoenen, maar laarzen kunnen noodzakelijk zijn als het veel geregend heeft de weken ervoor.
Leiding: Hugo Waeterschoot - 477/33 23 30
hugo.waeterschoot@scarlet.be
Gerd De Gheselle

Zaterdag 16 februari - 20.00 u.
Akkerflora, vroeger en nu

Tot WOII kleurden de akkers in de zomer rood, geel, wit en blauw door de vele akkerkruiden. Tegenwoordig moet men zoeken om in de monotone akkergebieden nog een bloem te vinden. Hoe evolueerde de verspreiding van akkerkruiden in Vlaanderen en België, wat zijn de oorzaken van het verdwijnen van deze flora en brengen de met subsidie ingezaaide akkerstroken een oplossing. Tot slot worden enkele voorbeelden van experimenten voor het herstel van akkerflora, zowel mislukte als geslaagde, toegelicht. En vooral niet vergeten dat akkerflora de basis is voor akkerfauna die eveneens zwaar onder druk staat! Jules Robijns, bioloog en uitstekend plantenkenner zal ons met veel enthousiasme deze avond weten te boeien.

Plaats: Districtshuis, Bist 1 te Wilrijk.
Aanvang: 20.00 uur. Einde omstreeks 22.00 uur
Spreker: Jules Robijns
Begeleiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52
0485/71 73 48(*enkel op de dag zelf bereikbaar)*

Zondag 17 februari - 10.00 u.
Een moord in de ijstijd, mysterie en natuur

Geheel per toeval ontdekten zo'n kwarteeuw geleden enkele bergwandelaars een naakt lichaam aan de rand van een gletsjer. Weer een ongelukkige wandelaar die na jaren" ijskast – prison" door de gletsjer wordt vrijgegeven, dacht aanvankelijk iedereen. Tot bleek dat het bevroren lichaam niet aan een onfortuinlijke hedendaagse bergtoerist toebehoorde, maar het een ijsmummie was van een 5.300 jaar oude tijdreiziger. Sindsdien hebben zich een hele stoet onderzoekers allerhande zich op dit onverwacht geschenk gestort... En onze ijsmummie, die geeft haar geheimen maar mondjesmaat vrij. Wat kwamen deze onderzoekers tot hiertoe zoal te weten? Tijdens deze algemene natuurwandeling kom je te weten hoe onze ijsmummie en de haren de natuur optimaal hebben benut om te overleven, hoe de natuur dat nu ook nog doet en nog veel meer.

Afspraak: om 10.00 uur aan het Gemeentepark Hove, ingang Magdalena Vermeeschlaan tussen huisnummers 9 en 11. Er is voldoende parkeergelegenheid in de onmiddellijke omgeving. Einde van de wandeling om 12.00 uur.
Mee te brengen: waterdichte schoenen, eventueel verrekijker, loepje.
Gids: Martine Herygers
Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52
0485/71 73 48(*enkel op de dag zelf bereikbaar)*

Zaterdag 23 februari - 14.00 u.
Monumentenwandeling op Fort 7

Vandaag heb je nog eens de kans om de geschiedkundige kant van fort 7 te ontdekken. Wat is een fort ? Waarom is hier een fort ? Hoe werkt een fort ? Wanneer is het gebouwd ? Wie bemande het fort ? Geschiedenis uit je eigen buurt, gratis !

Afspraak: om 14.00 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.
Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp..
Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74
Gidsen: historische gidsenploeg

Zaterdag 23 februari - 19.00 u.
Lokale Algemene Vergadering (LAV)

Zie verder in dit nummer

Zaterdag 2 maart - 13.00 u.
Mossenwandeling op Fort 5

De studie van mossen is een onderwerp dat niet zo dikwijls aan bod komt tijdens onze algemene activiteiten. Vandaag leert Lydia, een uitstekend mossenkenner, ons een heleboel over deze sporenplanten. Heb jij al gehoord van Sikkelsterretje, Puntmos, Rimpelmos, Dikkopmos? Neen? Blijf dan niet in je luie stoel zitten, trek je warme jas en sjaal aan en kom kijken naar de wondere wereld van de mossen!

Afspraak: om 13.00 uur aan de kerk Heilige Familie aan het Kerkplein te Edegem (dit is een zijstraat van de Prins Boudewijnlaan). Einde is voorzien omstreeks 16.00 uur ter plaatse.
Mee te brengen: eventueel veldgids, fototoestel, loepje.
Gids: Lydia Peeters
Leiding: Lucy de Nave - 03/237 99 52
0485/71 73 48(*enkel op de dag zelf bereikbaar)*

Zondag 3 maart - 14.00 u.
Monumentenwandeling op Fort 7

Vandaag verkennen we nog eens de buitenwerken. Fort 7 is een permanente artillerie-batterij met de zwaarste belegeringsbatterijen in open lucht. De kanonnen stonden m.a.w. buiten, als het ware op het dak van het fort. Om een open schootsveld te bekomen dienden alle bomen en struiken rond het fort gekapt te worden. Met het opgeven van het fort als vestingwerk (in 1924) heeft men de natuur zijn gang laten gaan.

Afspraak: om 14.00 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.
Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp..
Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74
Gidsen: historische gidsenploeg

Zaterdag 9 maart - 13.00 u.
ARDEA Workshop: Gierzwaluwkasten timmeren

Naar jaarlijkse gewoonte timmert ARDEA rond deze tijd van het jaar nestkasten in elkaar. Uilen, Torenvalken, vliegenvangers,... varen er ondertussen wel bij.
Dit jaar leggen we ons toe op gierzwaluwkasten. De Gierzwaluw heeft de voorbije jaren immers stevige klappen gekregen. Niet enkel de overtocht heen en terug naar Afrika kost vele vogels hun leven maar ook hier bij ons wordt het hen alsmaar moeilijker gemaakt. Door het renoveren van oude gebouwen en het gaatjesvrij isoleren van onze huizen verdwijnen de spleten en kieren in muren, onder dakgoten en dakpannen waar deze vogelsoort normaal broedt. Zo verdwijnen vele kolonies in stedelijke omgeving en gaat de soort er bij ons angstwekkend op achteruit. Vanaf 2019 maakt ARDEA van de Gierzwaluw een speerpunt-soort ter ondersteuning van andere beschermingsprojecten die in Vlaanderen worden opgezet.
We trachten ze alvast een handje te helpen door geschikte broedkasten te maken en deze op plaatsen te hangen waar er reeds een nestplaats is - of waarlangs ze steeds “gieren”- het zijn immers kolonie-broedende vogels. Hoe groter een lokale kolonie, hoe meer kans op overleven die zal hebben.
Iedereen met minstens twee handige vingers kan ons helpen door vandaag mee te timmeren aan deze nestkasten tijdens deze praktische workshop. Zo leer je ook hoe je zelf de beste gierzwaluwkast kan maken, die je in je eigen buurt of bij kennissen kan plaatsen. Ervaring is niet noodzakelijk, wel veel zin om iets te doen voor deze mooie vogels!
Je kan ook helpen door uw waarneming van laag vliegende Gierzwaluwen, scherend langs gevels en dakgoten, aan ons te melden. Mogelijk bevindt zich in jouw straat of buurt ook een (kleine) kolonie, waar we ter plaatse beschermende maatregelen kunnen voorstellen. In het voorjaar van 2019 zullen de broedkasten gehangen worden op de doorgeven locaties (na geschiktheidscontrole door een deskundige, en mits toelating van de eigenaar).
Meer info: www.natuurpunt.be/pagina/gierzwaluwen

Praktisch:
Deze activiteit gaat door in en rond het Natuurpuntlokaal 'De IJsvogel' aan de ingang van Fort 7, Legerstraat 40 te Wilrijk.
Start: 13 uur, en rond 16 uur hopen we te kunnen opruimen.
Deze activiteit is geschikt voor volwassenen en kinderen. Bij goed weer timmeren we buiten rond een vuurkorf, bij slecht weer maken we van het vergaderlokaal een heuse schrijnwerkerij! Om ons te verwarmen is er thee, koffie en chocomelk. Voor hen die er echt stevig in vliegen is er ook iets fris verkrijgbaar, alles tegen democratische prijzen.
Kinderen die vooraf ingeschreven zijn kunnen deze namiddag ook gratis een mezenkastje in elkaar timmeren!
Inschrijven is sterk aan te bevelen bij schild.niels@scarlet.be
De deelname is gratis, maar een kleine vrijwillige bijdrage voor de materiaalkost is welkom.
Coördinatie: Eddie Schild, Joris Van Reusel
Tekening: Gierzwaluwbescherming Nederland

Zaterdag 9 maart - 20.00 u.
Filmavond met werk van Natuurpunters uit de regio

We starten de avond met een reeks kortfilms van Guy Borremans uit Hoboken. Volgende onderwerpen spreken jullie zeker aan:
- Onze Polder (*Hobokense Polder uiteraard*)
- Trektellen op de Hobokense Polder
- wintergasten op het Lac du Der ,
- vogeltrek over Tarifa ,
- het burlen van herten in het Beiers Woud.

Het programma staat nog niet volledig vast en kan nog gewijzigd en/of aangevuld worden.

Na de pauze volgt er een film van William Van Doninck uit Hove over de Kleine Nete. Deze deels laagland, deels getijdenrivier wordt over haar loop van 45 km gevolgd van het brongebied tot aan de monding te Lier met aandacht voor het landschap, erfgoed en culturele weetjes. Niet minder dan 3 jaar werd aan deze prent gewerkt en er werden ongeveer 1500 km per fiets voor gereden.
Afspraak: in het districtshuis op de Bist te Wilrijk. Bereikbaar met openbaar vervoer en parking op de Bist.
Aanvang om 20 u., einde rond 22.30 u.
Bijdrage in de kosten: € 2
Leiding: Hugo Waeterschoot - *hugo.waeterschoot@scarlet.be*
Tuur Wuyts - 03/449 99 11 - 0474/55 25 75

Zaterdag 16 maart - 16.30 u.
Slaapplaatstelling halsbandparkieten

De in 1974 vrijgelaten Halsbandparkiet is vandaag de dag een wijd verspreide verschijning in onze parken en tuinen waar hij zich in de zomer tegoed doet aan fruitbomen en andere vruchtdragende bomen en struiken. Deze exotische vogel, van oorsprong uit Zuid Azië en de Afrikaanse savanne streek, weet zich ook tijdens de winter te handhaven door zich in luidruchtige groepjes te voeden met noten en laat zich ook meer een meer zien aan de soms rijk gevulde voedertafels in onze tuinen.
Voor velen onder ons is hij een mooie verschijning en misschien een verrijking van de biodiversiteit, maar er is zeker ook een keerzijde. Want deze geduchte lawaaimakers laten zich niet doen en met hun imposante snavel weten zij onze inheemse zangvogels en zaadeters wel af te schrikken. Ook vormen zij een bedreiging voor onze inheemse holenbroeders zoals Spechten, Kauwen en Boomklever waarvan zij de nestplaatsen afsnoepen om zich zelf te kunnen voorplanten.
Op vraag van Natuurpunt Studie heeft ARDEA zich geëngageerd om mee te werken om de grootte en evolutie van de Halsbandparkietenpopulatie in kaart te brengen. Dit kan alleen door de slaapplaatsen van deze vogels op te sporen en daar 2x per jaar een slaapplaatstelling uit te voeren, 1 in het begin van het jaar en de andere op het einde van het jaar. Alle info over nieuwe slaapplaatsen is welkom via mail naar ardea@hobokensepolder.be
Vandaag organiseert ARDEA een slaapplaatstelling in het Kielpark waar we al enkele jaren de Halsbandparkietslaapplaats monitoren met steeds toenemende aantallen. Bij onze laatste telling op 24 november 2018 stond de teller al op 188 exemplaren waaronder 1 blauwe en 2 gele mutanten.
Iedereen is welkom om die avond mee te tellen. En misschien krijg je ook andere kleurvarianten te zien zoals de Blauwe halsbandparkiet die we op 18 nov 2017 hebben kunnen waarnemen (zie ARDEA blog). Ook andere kleurvarianten zijn reeds waargenomen.

Praktisch:
- Afspraak: Hoofdingang Kielpark, St-Bernardsesteenweg, Antwerpen-Kiel
- Bijeenkomst: 16.30 u. !! einde rond 18.30 uur
- Aanmelden gewenst voor 10 maart via mail naar ardea@hobokensepolder.be, of telefonisch via Walter, want in geval van slecht weer wordt deze telling verplaatst naar een ander moment
- Meebrengen: wandelschoenen, verrekijker
- Gids : Walter De Weger - 0495/23 77 10

Zondag 17 maart - 13.55 u.
Noordelijk Eiland te Wintam

Dit reservaat van het Agentschap voor Natuur en Bos is bij vele vogelliefhebbers een favoriet gebied en terecht ! Het terrein is vooral langs de kant van de Rupel zeer goed te overzien omdat de wandeldijk merkelijk hoger ligt dan de plassen. In de namiddag hebben we vermoedelijk minder last van fietstoeristen zodat het veiliger is maar opletten is altijd geboden !
Benieuwd welke soorten en in welke hoeveelheden we zullen te zien krijgen. Eén van de verborgen parels is de Cetti's zanger met zijn karakteristieke zang.

Afspraak: om 13.55 u stipt aan de Bist te Wilrijk om de veerboot te nemen van 14.30 u.
Mee te nemen: verrekijker, telescoop, vogelgids en aangepaste kledij.
Gids: Tuur Wuyts - 03/449 99 11 - 0474/55 25 75
Leiding: Wim Vandeweyer - 0485/60 54 97

Zaterdag 23 maart - 14.00 u.
Monumentenwandeling op Fort 7

Ook de geschiedenis heeft haar rechten. Vandaar dat er regelmatig gratis open rondleidingen worden georganiseerd om mensen de kans te geven meer te weten te komen over fort 7. Vandaag kan je mee met een gids van onze historische gidsenploeg om nader kennis te maken met een beschermd gebied dat niet vrij toegankelijk is. Ook toen het fort nog militair domein was mocht het niet zonder begeleiding betreden worden. Alles wat met landsverdediging te maken had diende immers geheim te blijven. Maak van de gelegenheid gebruik en kom naar het fort; onze gids geeft alle geheimen prijs!

Afspraak: om 14.00 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.
Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.
Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74
Gidsen: historische gidsenploeg

Zaterdag 30 maart - 18.30 u.
ARUW Nacht van de Steenuil

Voor de derde keer organiseert Ardea's Uilen & Roofvogelwerking ARUW een info-avond met stiltewandeling in het kader van de nationale Nacht van de Steenuil die in heel Vlaanderen wordt georganiseerd door Natuurpunt.
Tijdens een beeldrijke voordracht verneemt u alles over de uilen die in onze contreien (nog) voorkomen, met speciale aandacht voor de kleinste soort: het Steenuiltje. Deze vogelsoort is typisch voor landelijk gebied met knotwilgen en weiden waar paarden of schapen worden gehouden. Ook in ons werkingsgebied, aan de buitenrand van de stad Antwerpen, zijn er nog enkele geschikte biotopen waar de steenuil voorkomt. Door het plaatsen van geschikte broedkasten, in overleg met lokale boeren of grondeigenaars, krijgen ze meer kansen om te overleven. We tonen hoe dat in zijn werk gaat, met een infostandje en tal van uilen-attributen, bij het nuttigen van een heerlijk Steenuil-biertje. Voor de kinderen zijn er ambachtelijk gemaakte uilenkoeken en tekenplaten.
Vervolgens gaan we op stap in de buurt, op zoek naar de echte Steenuilen. Tijdens deze stiltewandeling hopen we ze echt te horen en te zien. Er is geen garantie, maar in deze tijd van het jaar is er een grote kans op waarnemingen.
Deze avond is geschikt voor alle leeftijden.
Opgelet: anders dan voorheen gaat dit door in Edegem (en niet in Hove).

Praktisch:
Locatie: Wijkontmoetingscentrum 't Forum, Romeinse Put 97, 2650 Edegem. (Bereikbaar met bus 32 en 92)
Start om 18.30 u., einde wandeling rond 21u. Nadien kan er rustig nagepraat worden tussen pot en pint.
Inschrijven is nodig, via mail naar schild.niels@scarlet.be, met vermelding van naam en het aantal personen.
Coördinatie: Eddie Schild, Wim Stappers, Joris Van Reusel

Zondag 31 maart - 8.35 u.
Polders van Kruibeke

Het overstromingsgebied 'de Polders van Kruibeke' is helemaal afgewerkt. We gaan met de fiets op zoek naar vogels in dit grote en gevarieerde natuurgebied. De laatste wintergasten zijn nog aanwezig, de eerste zomergasten zijn al aangekomen en de vo-

geltrek begint op toeren te komen. Onderweg besteden we ook ruime aandacht aan het doel en de werking van het overstromingsgebied.
Afspraak: met de fiets om 8.35 u. (let op, mogelijk begin zomertijd!) aan aan het veer Hoboken - Kruibeke, zijde Kruibeke. Te bereiken met veer vanuit Hoboken, afvaart 8.30 u. (de waterbus vaart op zondag niet zo vroeg)
Terug: 13.00 u. aan het veer in Kruibeke

Meebrengen: verrekijker/telescoop, fiets in goede staat, schoeisel waarmee je kan fietsen en wandelen (het kan wat modderig zijn), warme en waterdichte kledij, versnapering.
Deelname: gratis, maar wel vooraf melden bij *wim.a.mertens@proximus.be*
Leiding & gids: Wim Mertens

Zondag 31 maart - 14.00 u. Voorjaarswandeling in Fort 7

Officieel is de lente al 10 dagen oud! Tijd om naar buiten te trekken en op Fort 7 op zoek te gaan naar de eerste tekenen van de pril ontluikende natuur.
Vogels begroeten dit nieuwe seizoen door opnieuw te zingen, elkaar het hof te maken en nesten te bouwen en zijn nu duidelijk waarneembaar. Met een beetje geluk vinden we al enkele voorjaarsbloeiers zoals Gulden sleutelbloem en Speenkruid en misschien treffen we ook een aantal kikkers die genieten van de eerste warme zonnestralen. Het wordt een rustige wandeling om je na de donkere periode opnieuw te laten genieten van het buitenleven en de winterblues van je af te schudden. We hopen dat de "maartse buien" het op deze laatste dag van maart voor bekeken houden en ons laten genieten van een mooie lentezon om met frisse blik en speurende ogen de natuur om ons heen te herontdekken.
Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.30 u.
Mee te brengen: stevig schoeisel of laarzen, eventueel regenkledij, verrekijker, fototoestel en loepje.
Leiding & gidsen: Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32
Lucy de Nave - 03/237 99 52
0485/71 73 48 (*enkel op de dag zelf bereikbaar)*

Zondag 31 maart - 7.30 u. Start Lentetrektellingen

zie verder in dit nummer

Zondag 7 april - 14.00 u. Historische rondleiding op Fort 7

April is de maand waarin we terug omschakelen van winter – naar zomerwandeling op fort 7. Indien de vleermuizen nog niet beginnen uit te vliegen wordt dit opnieuw een wintertoer. We blijven dus uit de gebouwen en concentreren ons op het uitwendige van het fort. Rond deze tijd echter start de natuur terug met het koloniseren van het terrein zodat dit ongeveer de laatste weken gaan zijn waarin we de skyline van de wallen kunnen bewonderen. Op veel plaatsen zijn er met de tijd aanpassingen gebeurd, maar gelukkig zijn er nog gedeeltes zo goed als origineel.

Afspraak: om 14.00 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.
Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.
Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74
Gidsen: historische gidsenploeg

Zondag 7 april - 10.00 u. Voorjaarswandeling Uilenbos

Het voorjaar is opengeknald en zo ook de voorjaarsflora in het Uilenbos. Terwijl de flora in het droge eikenbeukenbos nog vredig slaapt is het broekbos naast de Lauwerijksebeek in dit seizoen een waar feest voor het oog. Bosanemonen, Witte klaverzuring, Speenkruid, Sleutelbloemen en Muskuskruid vechten om ieder strookje licht en vormen tapijten van bloemen in dit seizoen. Al hangt dat laatste natuurlijk een beetje af van de weersomstandigheden dit voorjaar. Maar ook langs de waterkant begint het te kriebelen met Dotterbloem en Gele lis. Besluit, een niet te missen voorjaarswandeling vlak naast de deur. En als het eerste zonnetje wat schijnt kunnen we vast en zeker genieten van de zang van heel wat zangvogeltjes die hun lentekriebels laten horen. Deze wandeling doorheen het bos duurt ongeveer 2,5 u.
Afspraak: toegang aan Lintsesteenweg te Hove. Je kan je wagen parkeren op de oprit van het waterzuiveringsstation (juist naast Lintsesteenweg 461) en er is ook een fietsenparking ter plaatse.
Meebrengen: warme kleren en een verrekijker. Wandelschoenen, maar laarzen kunnen noodzakelijk zijn als het veel geregend heeft de weken ervoor.
Leiding: Hugo Waeterschoot - 477/33 23 30
hugo.waeterschoot@scarlet.be
Gerd De Gheselle

Zaterdag 13 april - 15.00 u.
Broedvogeltelling Blauwe reiger in het Schoonselhof

foto: Daniëlle van Nieuwenhuyse

Vogelwerkgroep ARDEA telt voor het zesde opeenvolgende jaar het aantal broedparen van haar boegbeeld in het Schoonselhof. Ook dit jaar trekken we behoedzaam en voorzichtig één keertje de kolonie in om de evolutie op te volgen. In het verwilderde bos achter de kasteelvijver nestelen de reigers er vooral op de kruinen van grove dennen. Bewoonde reigernesten zijn in april herkenbaar door de aanwezigheid van volwassen vogels op het nest of verse uitwerpselen, eierschalen en braakballen onder de nestbomen.
Ondanks de recente natuurbeheerwerken, rond de waterpartijen en langs de bosrand, stelden we in 2018 een stagnatie van de kolonie vast. We zijn benieuwd hoe het dit jaar gaat ...
Ben je benieuwd hoe het er in een reigerkolonie aan toegaat bekijk dan volgend filmpje dat uit verschillende filmfragmenten werd samengesteld door ARDEA medewerker Guy Borremans: *https://www.youtube.com/watch?v=FciwcCGt_rw&feature=youtu.be*

Afspraak: start om 15 u. aan de ingang van het Schoonselhof, hoek Legerstraat - Koornbloemstraat. Einde rond 17.45 u.
Vermits we het aantal deelnemers beperken ter voorkoming van mogelijke verstoring is vooraf aanmelden nodig via *ardea@hobokensepolder.be* of via Luc Van Schoor.

Opgelet: bij slecht weer wordt de telling verplaatst naar een latere datum.

Meebrengen: laarzen of stevige wandelschoenen, verrekijker, camera, hoofdbescherming.

Leiding: Luc Van Schoor 0494/33 63 09
lucvanschoor46@gmail.com
Joris Van Reusel

Zondag 14 april - 14.00 u.
Amfibieën in Hazelbos, Edegem

Onder het motto 'onbekend is onbemind' gaan wij vandaag op verplaatsing in Edegem.
Buurtbewoners en liefhebbers van amfibieën kunnen aan de Wadi van Hazelbos kennis komen maken met onze inlandse amfibieën.
Welke salamanders, padden en kikkers leven hier?
Hoe planten ze zich voort? Hoe leven ze?
Waarom maken salamanders en padden haast geen geluid terwijl Groene kikkers uit volle borst in koren zingen op zwoele avonden?
En waarom is het droppen van blikjes en zwerfvuil in wadi's niet zo'n goed idee?

Samen met de bewoners van het Hazelbos, die deze dag ter plekke hun lenteschoonmaak houden, maken wij vandaag rond de Wadi een fijne ontmoetingsplaats. We maken er een gezellige 'kikkerborrel' van.

Afspraak: iedereen is welkom van 14:00 u. tot 17:00 u.

Leiding: Kris Vos

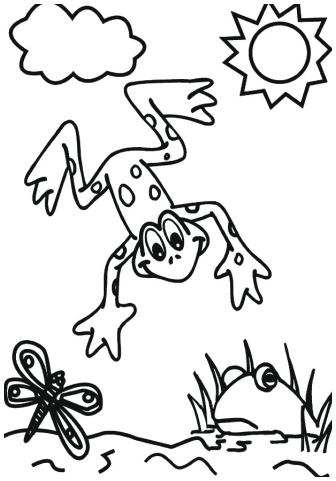

Paasmaandag 22 april - 7.00 u.
Mariene excursie Oosterschelde

Al eens de paasklokken op de Oosterschelde gezien... Alle gekheid op een stokje maar vandaag krijg je wel een unieke gelegenheid om het mariene milieu (zee) van erg nabij te bekijken. Rond 10.45 u. is het vandaag aan de Oosterschelde een erg laag getij, ideaal dus voor een excursie naar de getijdenzone op zoek naar bijzondere diertjes en plantjes zoals Slangsterren, naaktslakken, mosdiertjes.... De Oosterschelde wordt in te-

genstelling tot de Westerschelde niet gevoed door een zoetwaterrivier en herbergt daardoor een waar paradijs aan mariene soorten door zijn erg zuiver zout water. Vandaar dat het ook erg geliefd is bij duikers natuurlijk. Bij laag water kunnen we bovendien een aantal zones bereiken die anders niet toegankelijk zijn en die bijzonder gevarieerd zijn aan soorten waarvan je mogelijks nog nooit hoorde zoals de Dodemansduim of het Wandelend geraamte. Kleed je natuurlijk wel warm aan deze morgen want in de open vlakte van de Oosterschelde kan het wel wat frisjes zijn.
We vertrekken om 8 u. aan de Bist om op tijd aan de laagwaterlijn te zijn. 's Middags verorberen we onze boterhammen ter plaatse en kunnen we nadien even een warme koffie of soep nuttigen in een lokale Nederlandse kroeg.
Afspraak: we vertrekken op de Bist met kostendelend vervoer om 8 u. en zijn hier rond 14.30 u. terug.
Mee te brengen: picknick (drank ter plaatse), laarzen (absoluut noodzakelijk !), een leeg confituurpotje om diertjes in te bekijken, warme kleding, eventueel keukenhandschoenen (om in het water te gaan met je handen)
Gids en Leiding: Hugo Waeterschoot - 0477/33 23 30
hugo.waeterschoot@scarlet.be

Zaterdag 27 april - 14.00 u.
Historische rondleiding op Fort 7

Vandaag hernemen we onze zomerwandelingen. We nemen je terug mee in de gebouwen en door heel het fort zodat je een mooi totaalbeeld krijgt van hoe zo'n vesting er uit zag en welke functie elk onderdeel had.

Afspraak: om 14.00 u. aan de ingang van Fort 7. Einde omstreeks 16.30 u. Huisdieren zijn niet toegelaten.
Mee te nemen: stevig schoeisel, aangepaste kledij en een zaklamp.
Leiding: Philippe Vanhove - 0477/63 67 74
Gidsen: historische gidsenploeg

Zondag 28 april - 14.00 u.
Voorjaarswandeling in Fort 7

We hopen dat de "aprilse grillen" er vandaag niet bij zullen zijn en herhalen onze voorjaarsspeurtocht op "ons Fort", kwestie van de evolutie die de natuur op 1 maand tijd doorgemaakt heeft te bestuderen. Geen paniek, wie er eind maart niet bij was kan zonder problemen meewandelen. Nu het aardoppervlak al een beetje verwarmd is beginnen de planten opnieuw uit te lopen. Samen gaan we op zoek naar prachtige voorjaarsbloeiers zoals Bleeksporig bosviooltje, Daslook en Hondsdraf die genieten van deze eerste warmte onder een nog vrijwel kaal bladerdek en kijken uit naar de prachtige bloei van de Sleedoorn. Het spotten van vogels zoals Winterkoning, Tjiftjaf, Roodborst en Zwartkop staat natuurlijk ook op ons verlanglijstje. Het wordt hoe dan ook een boeiende wandeling.

Afspraak: 14.00 uur, aan de ingang van Fort 7 Legerstraat 40 (schuin tegenover nr. 75) te 2610 Wilrijk Antwerpen. Let op het spandoek van
Natuurpunt aan de ingang. Einde van de wandeling voorzien rond 16.30 u.
Mee te brengen: stevig schoeisel of laarzen, eventueel regenkledij, verrekijker, fototoestel en loepje.
Leiding & gidsen: Nicole Boussemaere - 0494/71 59 32
Lucy de Nave - 03/237 99 52
0485/71 73 48 (*enkel op de dag zelf bereikbaar)*

TORFS
Schoenen met naam www.torfs.be

Schoenen TORFS heeft 1 baanwinkel in onze afdeling te Edegem op de Mechelsesteenweg (nr. 186). Als je de papieren draagtas aan de kassa weigert ten voordele van het milieu, dan stopt schoenen TORFS onmiddellijk 0,15 euro in een nestkast ter plaatse ten voordele van de natuur. De winkel van Edegem steunt hiermede het reservatenfonds.

Bovendien krijg je als lid van Natuurpunt steeds 10 % onmiddellijke korting aan de kassa bij de aankoop van een paar nieuwe schoenen. De enige voorwaarde is je lidkaart laten zien en een paar oude schoenen meebrengen. Ook de opbrengst van de oude schoenen gaat naar een goed doel, een aantal ontwikkelingsprojecten in Afrika.

In Memoriam Carlos Tytgat 1928 - 2018

Op 7 oktober is Carlos stilletjes heengegaan. Voor de "oudere garde" was hij letterlijk en figuurlijk een indrukwekkende man op wiens medewerking onze afdeling steeds kon rekenen.

Hij organiseerde als eerste de wintertochten van onze Wielewaalafdeling Zuidrand Antwerpen naar Zeeland. Hij was het die ons het Veerse Meer, het Hollands Diep en Schouwen-Duiveland leerde kennen. Hij heeft op zijn minst een 20-30 tochten naar deze vogelrijke gebieden geleid. Op zijn meest succesvolle wintertocht, bij min 7 graden, waren er 111 (!) Wielewalers mee en moesten er 2 bussen ingeschakeld worden; van succes gesproken!

Hij heeft die liefde voor de natuur niet alleen gepromoot via De Wielewaal; ook voor zijn collega's apothekers, hij was zelf apotheker - klinisch bioloog, heeft hij tal van uitstappen geleid en hen de natuur, hier bij ons en in Zeeland laten ontdekken.

Carlos was een rasechte West-Vlaming en was goed ter tale. Hij kon speechen als de beste. Toen de afdeling indertijd een Gezelle-avond organiseerde in de zaal van Agfa-Gevaert te Mortsel heeft hij met zijn onvervalst Westvlaams accent op een ongeëvenaarde wijze enkele gedichten van Guido Gezelle voorgedragen. Iedereen was onder de indruk van zijn kunnen!

We zullen Carlos blijven herinneren als een welbespraakte, wijze persoon die hield van de natuur in al zijn aspecten.

Postuum danken we hem nog eens voor zijn bijdrage aan onze afdeling en bieden wij de familie onze oprechte deelneming aan.

Tuur en Rudy

Cursus 'mariene leven en de kust'

We houden allemaal erg veel van de zee en de duinen maar over het algemeen weten we er niet echt veel van. Daar proberen we met deze cursus wat verandering in te brengen. Aan de hand van veel foto's en echt materiaal laten we je kennismaken met dieren en planten in de getijdenzone van enkele meters onder water, het strand, tot op het duin.

We voorzien voor deze reeks 3 lessen en een excursie naar de Oosterschelde. De lessen gaan door op volgende data:

- vrijdagavond 15 maart: het mariene leven in de getijdenzone: van onder de waterlijn tot de hoogwaterlijn krioelt het van het leven, allemaal strak georganiseerd in functie van getijde en golfslag

- vrijdagavond 5 april: schelpen, mosdiertjes en andere strandvondsten. Vandaag bekijken we ze allemaal van dichtbij. Breng gerust ook je eigen strandvondsten van onze kust mee.

- vrijdagavond 24 mei : slikken en schorren een mooie fauna en flora en een heel rijk milieu

Deze 3 avonden gaan door in het lokaal de IJsvogel Legerstraat 40 te Wilrijk van 20 u. tot 22 u..
De kosten bedragen € 5 per les, ter plaatse te betalen.
Je moet niet echt op voorhand inschrijven maar we ontvangen graag een mailtje indien je deze cursus wil volgen zodat we ongeveer weten hoeveel materiaal we moeten voorzien.

De excursie gaat door op Paasmaandag *(zie kalender)*.

Cursusbegeleider: Hugo Waeterschoot - 03/455 22 12
hugo.waeterschoot@scarlet.be

Zaterdagavond 23 februari, onze jaarlijkse ledenavond

Van 18.30 u. tot 22.30 u.

2018 een jaar met veel nieuwe Natuur in onze afdeling en 2019 wordt opnieuw een uitdaging

Afspraak: Franciscuszaal van de Arkgemeenschap, Groenstraat n° 46 (recht over n° 47) op de grens van Hove met Mortsel

We kijken er met zijn allen naar uit, naar onze jaarlijkse ledenbijeenkomst. Een moment waar we even samen kijken naar wat we allemaal gerealiseerd hebben in 2018… en dat was heel wat. Denken we maar aan de aankoop van de tweede toegang van het Uilenbos en de drassige weide langsheen de Edegemse beek 'Aen Den Boeren Leeger'. Maar ook de opening van Frijthout, 18 ha nieuw groengebied op de grens van Hove, Boechout en Mortsel. Ook Wilrijk bleef niet achter met de inrichting van een educatieve hoek aan Groen Neerland en de vele activiteiten op het Fort.

Vanavond geven we jullie een overzichtje omtrent wat we in 2018 gerealiseerd hebben te Wilrijk, te Edegem en te Hove en laten dit zien aan de hand van enkele foto's gebracht door lokaal actieve leden.
We kijken ook even vooruit naar 2019, naar onze geplande activiteiten en uitdagingen. Er zijn nieuwe gemeentebesturen en nieuwe wensen en misschien kunnen we hier en daar nog verder onze stempel drukken op het natuurbeleid in onze afdeling door aankopen, beheer of studiewerk.

Deze gezellige en leerzame avond gaat voor de derde maal door in de mooie en gezellige zaal van de Arkgemeenschap, prachtig gelegen in een parkje naast het kasteeltje van de Windhoek aan de Groenstraat te Hove. Er is meer dan genoeg parkeerplaats ter plaatse en bovendien makkelijk te bereiken met het openbaar vervoer (bus 50-51-90-91…). Ze stoppen allemaal in de omgeving en de tramhalte van tram 7 en 15 liggen op 15 min stappen.

Benevens foto's laten we je vandaag ook een aantal korte filmpjes zien, door onze leden gemaakt van gebieden in onze afdeling. Je zal versteld staan. Maar even belangrijk is de korte toelichting over het reilen en zeilen van de afdeling. Hoe hebben we het financieel gedaan en welke uitdagingen liggen ons te wachten. Je vernam vast en zeker wel via de pers dat het wat gerommeld heeft in het hoofdbestuur bij Natuurpunt. Het zou ondemocratisch zijn moesten we jullie ook daarover vandaag niet even kort informeren en jullie de gelegenheid te geven om vragen te stellen.

Het is feest vanavond en dat vieren we met kaas en wijn waarbij je kan genieten van een babbel met bekende en onbekende buren, allemaal leden van onze afdeling. Iedereen is welkom, oud of nieuw lid, maakt niet uit. De opbrengst van deze avond gaat ook dit jaar integraal naar het aankoopfonds van de afdeling waarmee we onze recente aankopen (het Uilenbos te Hove en Aen Den Boeren leeger te Edegem) wat verder afbetalen. Vandaar dat we vandaag geen vaste prijs vragen voor de maaltijd, je geeft wat je wil. We geven enkel een richtwaarde van de aankoopwaarde van jullie maaltijd, die bedraagt ongeveer € 11, 2 glazen wijn/ niet alcoholische dranken inbegrepen. Als je wil kan je ook voorafgaandelijk storten op onze reservatenrekening.*. Graag vóór 15 februari inschrijven via mail naar Erlend.hansen@skynet.be of per SMS naar 0472/78 20 58 met vermelding van je naam en het aantal personen i.v.m. een juiste inschatting van de aankopen.

Tot slot hebben we nog twee kleine verrassingen, waarvan we de sluier deze avond zullen oplichten… We hebben als afdeling geïnvesteerd in 2 zitbanken en ook Joeri Cortens heeft nog iets in petto voor jullie.

**Giften boven de 40 € zijn aftrekbaar mits gestort op rek n° BE56 2030 2120 7588 van Natuurpunt met vermelding gift fondsnummer F-04008 Grote Boshoek-Project Uilenbos. Een belastingsattest volgt in 2020.*

Nieuwe medewerkers gezocht

Onze afdeling blijft groeien in te beheren gebieden en activiteiten. We blijven daarom op zoek naar nieuwe mensen om een handje mee te helpen. Heb je interesse om in één van onze gebieden te Wilrijk, Edegem of Hove, enkele malen per jaar, de handen uit de mouwen te steken om de natuur mee vooruit te helpen met beheer, geef dan een seintje via natuurpunt.zuidrand@gmail.com
Maar we zijn ook op zoek naar medewerkers om de afdeling goed te laten lopen. In het bijzonder zoeken we iemand om Natuurpunt cursussen in de afdeling te begeleiden en iemand om mee de beheeractiviteiten van de verschillende natuurgebieden administratief te ondersteunen (jaarlijkse subsidie aanvraag, contactpersoon met Natuurpunt, ..). Heb je interesse hiervoor of wil je meer informatie geef dan gerust een seintje aan *Hugo.waeterschoot@scarlet.be*

Elektronische afdelingsnieuwsbrief en tijdschriftnummer

Sinds oktober bezorgen we al onze leden die dit wensen een maandelijkse nieuwsbrief met weetjes en nieuwtjes uit de afdeling. Als je je op deze maandelijkse nieuwsbrief wil abonneren, stuur dan even een mailtje naar natuurpunt.zuidrand@gmail.com en we zetten je op de lijst en bevestigen we je dat je e-mailadres voor geen enkele andere doelstelling gebruikt zal worden.
Ons rAntGroennummer ziet er echt veel mooier uit in elektronische versie. Je ziet dan immers het ganse nummer in kleur en je kan het meteen op je tablet of PC lezen. Ben je geïnteresseerd om het nummer elektronisch te ontvangen, stuur dan een mailtje aan stanislas.marichal@telenet.be met de vermelding “beide”= elektronisch en op papier of “enkel elektronisch” wat weer op bomen en kosten voor de afdeling bespaart.

Het Uilenbos te Hove: een reus van een bank op een rustig plekje

Vanuit haar visie om meer open ruimte en bos te vrijwaren heeft de gemeente Hove onze afdeling vorig jaar financieel sterk gesteund bij de aankoop van het Uilenbos. Door deze belangrijke geste konden we het bos aankopen in augustus 2017. Nu de nieuwe ploeg er aan komt willen we de huidige bestuursploeg bedanken voor deze zeer gewaardeerde bijdrage, door een bank neer te zetten met een bedankingstekst vanwege de afdeling *(foto)*. En alles is speciaal aan deze bank: haar formaat (5 m) en haar plaats (aan het einde van de dreef langsheen de beek). Vanop de bank heb je bovendien een uitstekend zicht op de open ruimte van de omliggende velden... en wie weet zie je reeën of een haas passeren, wanneer je hier in alle rust plaats neemt.

Hove: het verleggen van een buurtweg een bedreiging voor de reeën van het Uilenbos?

In december heeft onze afdeling een bezwaar ingediend bij de provincie met betrekking tot het verleggen van 2 buurtwegen (n° 22 en 28). Deze liggen momenteel ten oosten van het Uilenbos op de grens tussen Hove en Boechout en doorkruisen een voormalige boerderij die enkele decenia geleden uitgebreid werd. Deze weg is heden niet toegankelijk maar bij een recente overdracht van de woonst werd de nieuwe eigenaar gewezen op de verplichting om dit open te stellen. Daarom werd door een studiebureau een alternatief tracé gezocht dat 2 x dwars door de weiden zou leiden en langsheen een gesloten deel van het Uilenbos zou lopen (zie foto). Natuurpunt is zeker voorstander van het openhouden en openen van voormalige buurtwegen, maar is in dit geval van mening dat de verlegging een bedreiging voor het reeën- en hazenbestand in het Uilenbos tot gevolg heeft. De betrokken weiden zijn momenteel niet toegankelijk en daarom erg in trek als rust- en voedingsgebied voor reeën. Wij hebben daarom een geschikter alternatief uitgewerkt dat het rode wandeltrace in het Uilenbos volgt en langsheen de Lauwerijkse beek naar het eindpunt van voetweg 22 loopt. We hopen alvast op een positieve reactie aangezien ons voorstel minder schade aan landbouw-, privé- en natuurgebied aanbrengt.

Alleen maar winnaars dus.

Aen den Boeren Leegher: Het bestuur van Edegem ondertekent een ondersteuningsbesluit voor de ondersteuning van de aankoop.

Op haar zitting van 5 november heeft het college van burgemeester en schepenen van Edegem een ondersteuningstussenkomst goedgekeurd voor de aankoop van het terrein Aen Den Boeren Leegher. Dit terrein is gelegen langsheen de Edegemse beek en grenst aan het toekomstige Pluyseghem bos gelegen aan de overkant van de beek dat reeds in handen is van Natuurpunt (Spoorwegberm). De gemeente Edegem zal ons gedurende 6 jaar ondersteunen. In ruil moeten wij samen met de landschapsvereniging Zuidrand initiatieven nemen om het gebied te ontsluiten met wandel- en looppaden, het inrichten voor natuurontwikkeling en deze natuurwaarden te onderhouden. De afdeling is de gemeente Edegem bijzonder dankbaar voor deze ondersteuning., zonder deze toekenning was de aankoop immers niet mogelijk geweest, en belooft stellig werk te maken van de inrichting en ontsluiting van zodra de pacht op het terrein afloopt in de herfst van 2019.

Natuurpunt in de pers rond het beëindigen van het contract met haar directeur… wat is er allemaal van aan?

Je las het misschien in je krant of in Knack, inderdaad Natuurpunt heeft het contract met haar algemeen directeur beëindigd. Dat klopt en natuurlijk is dit niet het meest heuglijke nieuws en het gevolg van een verschillende visie van de Algemene Raad van Bestuur en de directeur op het aansturen van de vereniging. Hierdoor was het vertrouwen tussen de twee zoek en werd besloten om het contract te beëindigen. We hebben een open debatcultuur bij Natuurpunt zodat we dit probleem op een algemene vergadering hebben besproken. Meer dan 500 leden woonden die bij te Gent wat de nauwe betrokkenheid met de basis maar ééns te meer bewijst. Er werd een traject afgesproken om de aansturing van Natuurpunt wat te moderniseren en aan te passen aan de grootte van de huidige vereniging. Maar laat één ding duidelijk zijn: het gaat echt goed met Natuurpunt, we groeien sterk (110.000 families zijn lid), we beheren meer dan 25.000 ha natuurgebied met meer dan 5000 vrijwilligers, jaarlijks organiseren we duizenden activiteiten verspreid over Vlaanderen en de afdelingen draaien vlot. Dat doet niemand ons na.

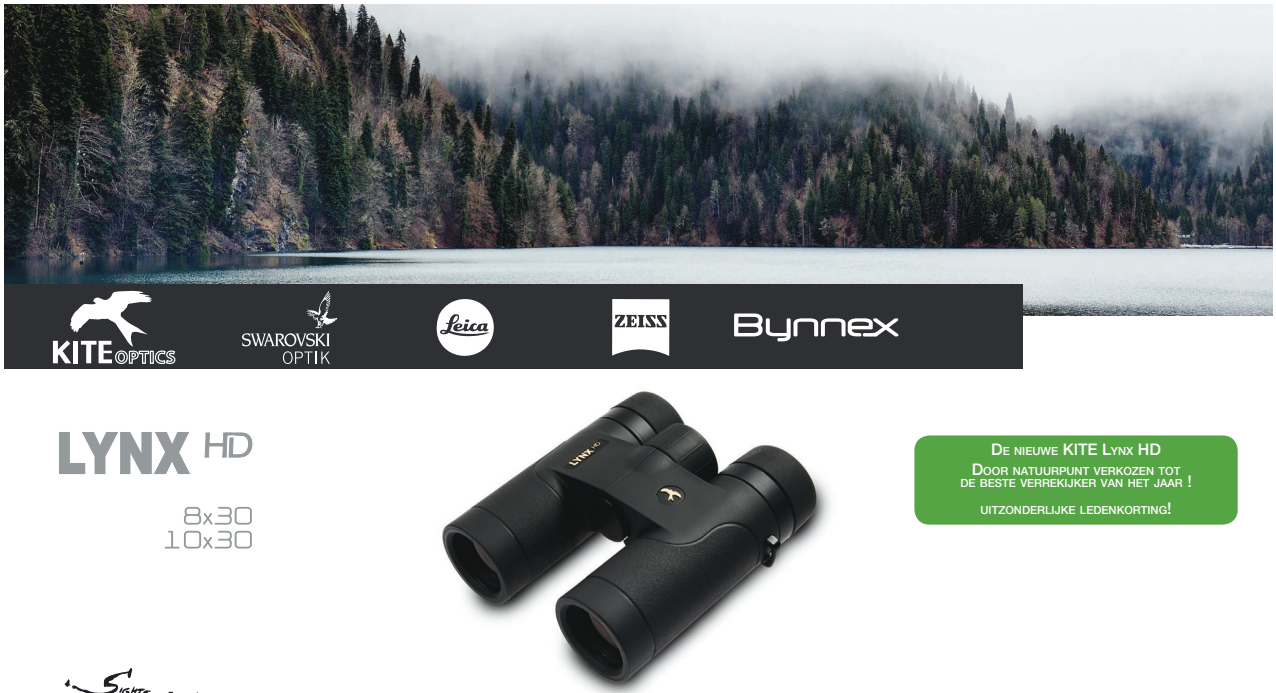

ARDEA
Vogelwerkgroep Natuurpunt Antwerpen Zuid

Warm voorspel

ARDEA nieuws winter 2018

Geen idee hoe het weer is bij het verschijnen van dit blad maar de kans is klein dat u dit leest met een wit sneeuwtapijt op de achtergrond, tenzij u net als onze trekvogels ergens in zuidelijke oorden vertoeft, maar dan op een Alpijnse bergtop. Toch hoop ik met u mee dat zo'n typisch koude winter tafereel zich alsnog voltrekt. Dat zou het gevoel dat de seizoenen niet meer zijn wat ze ooit waren wat temperen. Ook komen de vogels op je voederplankje in de tuin dan beter tot hun recht en krijgen we meer ganzen, zwanen, zaagbekken en duikers voor de lens op onze vogelexcursies naar Zeeland (6 en 27 januari).
Het zou ook mooi zijn om onze Winteravond (2 februari, Kiel) een contrastrijk cachet te geven, want dan serveert onze vogelwerkgroep u een écht warme activiteit. Tijdens een boeiende fotovoordracht over onze jubileumreis naar Tarifa beleeft u een stukje van het bloedhete Zuid-Spaanse vogelleven alsof u er zelf bij was. En met onze eerste State of the Union – een ludieke maar ook ernstige toespraak over de staat van de vogels in het Ardea-land maken we beleidsvoerders warm voor méér vogelbeschermende inspanningen. Ondanks de vele mooie vogelwaarnemingen zo dicht bij huis (waarvan het trimesterieel Vogelverslag (1) weer een helder overzicht geeft), is er heel veel ruimte voor verbetering. De natuurpracht in het buitenland, waarvan we zo graag genieten, is des te meer inspirerend om ook in de Antwerpse zuidrand te werken aan biotoopherstel en nieuwe kansen te creëren voor vogels.
Zo nam Ardea onlangs de werkhandschoen op in de Hobokense Polder door er actief mee te werken aan het natuurbeheer, gericht op het openmaken van een dichtgegroeid plassengebied. Dat is van groot belang, o.a. als rust- en foerageerplaats voor trekvogels. Deze aanpak krijgt zeker vervolg. Voor de gierzwaluw, een typische stadsvogel maar lijdend onder broedplaatsverlies (door harde renovaties) steken we ook de handen uit de mouwen. We maken en plaatsen geschikte broedkasten. Op 9 maart kan u, samen met de (klein-)kinderen deelnemen aan zo'n timmer-workshop (Fort 7, Wilrijk).
Ook voor de steenuil blijven we initiatieven nemen. Dit schattig uiltje broedt nog op enkele plaatsen in de regio en kan door onze nestkasten ook zonder oude knotwilgen overleven. Om gemeentebesturen en grondeigenaars te sensibiliseren rond het behoud van open weidelandschappen, waar de steenuil zo aan gehecht is, en om een breed publiek warm te maken voor de bescherming van deze uilensoort, organiseren we de Nacht van de Steenuil (30 maart, Edegem).
Om de evoluties van de aanwezige populaties te kennen, tellen we de komende maanden ook weer halsbandparkieten tijdens hun slaaptrek (16 maart, Kielpark) en blauwe reigers in hun broedkolonie (13 april, Wilrijk). Ook de winterwatervogels in de fortengordel en de parken worden elke maand geteld (van januari tot maart). Bij al deze telmomenten zijn geïnteresseerden meer dan welkom.
In het prille voorjaar starten we met een vogelinventarisatie in de Hobokense Polder, en wordt de Trektelpost op de Hobokense Scheldedijk weer bemand – hopelijk met een mooi nieuw infopaneel erbij. En we kijken al vanaf februari uit naar de slechtvalken op 't Kiel: zullen ze weer broeden op de toren van de Christus Koning kerk?
Dit alles als voorspel voor een nog warmer en actiever broedseizoen, met tal van boeiende excursies en projecten die door een geweldige en enthousiaste ploeg Ardea-medewerkers worden voorbereid.
Met al deze vooruitzichten bent u ondertussen voldoende opgewarmd, in de veronderstelling dat het momenteel buiten vriest dat het kraakt en je adem als wolkjes damp opstijgt als je de voederplank in de tuin bijvult. Ik vrees echter dat het wel eens ijdele hoop kan zijn en we weer met een te warme winter de klimaatverandering als een knalharde realiteit aan den lijve ondervinden. De gevreesde temperatuurstijging met 2 à 4 ° C is voor de stookkosten een meevaller, maar voor heel wat vogels een nefaste evolutie (2). Zo maakt een warme winter ons allen nog meer bewust van de noodzaak aan dringende actie, hoe klein en lokaal ook. En van een noodzakelijke gedragsverandering. Zo niet zullen we binnenkort broedvogelinventarisaties organiseren in de herfst, en gaan we steenuilen ringen tussen kerst en nieuw. Het is eens wat anders, zo'n vooruitzicht! Maar misschien valt ondertussen de sneeuw en lijkt er met de gezellige koude wintersfeer niets aan de hand… Iets om over na te denken.
Ontdek samen met ons hoe de vogels er over denken, de komende maanden. Uitkijkend dus naar veel warme vogelmomenten met u, en met onze allerbeste wensen voor een mooi, hoopvol en gezond zesde Ardea-jaar,
namens het Ardea-team,

Joris Van Reusel•

(1) Het Vogelverslag augustus-oktober 2018 van Luc Van Schoor is te raadplegen op de website van Ardea, via www.hobokensepolder.be/vwg-ardea of via www.zuidrand.be. Ook andere verslagen van onze activiteiten zijn hier te vinden.

(2) Over de impact van de klimaatverandering op vogels werd tijdens de SOVON-landelijke dag op 23 november 2018 te Apeldoorn (NL) een voordracht gehouden, waarvan de presentatie vanaf december te raadplegen zou zijn via www.sovon.nl (doorklikken naar Landelijke Dag)

Lentetrektellingen Hobokense polder
16 maart tot 4 mei 2019

ARDEA nodigt je weer uit om mee te komen trektellen in Hoboken... Iedereen, van leek tot kenner, is er altijd welkom om mee te helpen kijken, tellen en noteren. Het is een zeer leerrijke en plezierige activiteit die niet enkel regelmatig heel verrassende waarnemingen oplevert, maar ook gegevens voor de wetenschap. Dat kan tellen!

De Scheldedijk biedt na de natuurbeheerswerken tijdens de voorbije herfst meer zicht over de Hobokense polder om trekvogels in beeld te krijgen

De voorbije jaren leerden dat de voorjaarstrek minder intens verloopt dan de najaarstrek. ARDEA besloot daarom om vanaf 2017 de trektelpost tijdens het voorjaar enkel te bemannen tijdens de weekends bij aangekondigd goed trek-weer. Dat wil zeggen: droog, matige wind uit noordelijke richting. Als het weer toch gunstig zou zijn voor trek gedurende de weekdagen, kunnen bijkomende teldagen worden ingericht.
Wie interesse heeft om hierbij aanwezig te zijn, volgt dus best ook het weerbericht en de ARDEA blog.
Onze doorwinterde trektellers Luc, Maarten en Walter houden de weerberichten in die periode dagelijks in het oog, en via Luc of Maarten wordt het tellen dan daags voordien aangekondigd op de blog.
Via de website www.hobokensepolder.be/trektellen kan iedereen 's avonds al de telresultaten volgen.

Er wordt in principe geteld van 7.30 uur tot de middag.

Praktisch
Afspraak op de Trektelpost Hobokense Polder, Scheldedijk. Vijf minuten wandelen vanaf Petroleumkaai (parking), maar ook bereikbaar met de fiets of te voet via Polderstad en de Scheldedijk. Tijdstip: van 7.30 tot 12 u
Meebrengen: verrekijker, telescoop, vogelgids, fototoestel, (warme) drank

Begeleiding en info:
- Maarten Mortier - 0496/83 98 44 - mmortar@hotmail.com
- Walter De Weger - 0495/23 77 10 - deweger.walter@skynet.be
- Luc Van Schoor - 0494/33 63 09 - lucvanschoor46@gmail.com

Broedvogelinventarisatie Hobokense Polder 2019

Op regelmatige basis trachten we een goed beeld te krijgen van de broedvogelpopulatie in de Hobokense Polder. Deze verandert als gevolg van de vegetatiesuccessie, het beheer, verstoring, de aanwezige roofdierpopulaties ...
De laatste inventarisatie dateert van 2016, hoog tijd om er nog eens in te vliegen. Hiervoor voeren we minstens zeven vroegochtendexcursies (half uur voor zonsopgang) en één of twee avondexcursies uit. Wie zin en tijd heeft om hierbij te helpen, geeft Wim een seintje (*wim.a.mertens@proximus.be*). Samen met alle geïnteresseerden zal de planning uitgewerkt worden.

Lentekriebels bij de padden, kikkers en salamanders

Terwijl ik deze aankondiging schrijf zomert het nog volop in Edegem (*20 oktober 2018*)
Tijdens het weekeinde van 12 oktober zagen we hier in Edegem heel wat klein 'grut' op stap. Minipadjes en salamandertjes waren vrolijk onderweg. Hopelijk hebben ze allemaal een lekker veilig plekje voor de winter gevonden in het Hogerhagenbosje.
Nog even en het voorjaar 2019 komt er aan.
Nu de dagen terug langer worden willen de geslachtsrijpe amfibieën terug naar het water om er te paren.
Om deze beestjes te redden van het dodelijk verkeer in onze gemeente organiseren wij ook dit jaar dagelijkse avondrondes aan Arendsnest en Kattenbroek.
De juiste startdatum kunnen we nog niet meegeven.
Wie graag mee komt helpen kan zich melden via mail naar info@amfiesedegem.be of via de website van de Amfiesedegem: *https://amfiesedegem.be*
Op deze website vind je ook altijd de gepaste informatie.
Telefonisch kan ook altijd bij Kris Vos - 03/457 59 38

MOOIMAKERS: operatie Proper 2018-2019

De gemeente Edegem neemt deel aan het project 'operatie Proper' van mooimakers, een project van de Vlaamse Gemeenschap en de intercommunales.
Doel is om meer openbare netheid in onze gemeente te krijgen. Dat is wel nodig want dat merken wij maar al te goed tijdens de jaarlijkse avondwandelingen in het paddentrekseizoen.
De amfibieënwerkgroep van Edegem heeft zich geëngageerd om de omgeving waar wij onze paddenoverzetacties organiseren 'zwerfvuil-vrij' te houden.
Dit is niet alleen goed voor het milieu, het is bovendien veilig voor onze rondtrekkende amfibieën. Binnenkort plannen wij een grote opruimactie. Vrijwilligers van amfiesedegem zullen hierover op tijd geïnformeerd worden.
Willen jullie graag meehelpen en staan jullie nog niet op de lijst van vrijwilligers, stel jullie dan bij deze meteen kandidaat via deze website. Hoe meer mensen er deelnemen aan deze actie hoe betere resultaten we krijgen voor een propere gemeente.

Fort 7 nieuws

Tuur Wuyts

Volgens de kalender is het nu volop winter en zou er regelmatig regen moeten vallen om het watertekort terug op peil te brengen in heel het land en ook op het fort ! De greppel rond de rietkraag stond volledig droog en in oktober en begin november werd deze greppel uitgebaggerd en het oprukkende riet in deze greppel verwijderd. Het is een zwaar en vuil karwei waarvoor er maar één medewerker zich met enthousiasme inzet. Hij trekt hiervoor een waadpak aan dat bijna tot onder zijn armen komt. Na gedaan werk is hij met geen tang aan te pakken maar na een wasbeurt is hij terug toonbaar !
In de nazomer was de Grote gele kwikstaart te gast aan de slijkerige "flessenhals" en ook aan het begin van de rietkraag waar enkele takken uit het water steken. Het is altijd een belevenis dit sierlijk en monter vogeltje te volgen tijdens zijn golvende vlucht over het water of ijverig en gericht te zien pikken naar insecten en wormpjes op het slik.
De IJsvogel werd maar sporadisch opgemerkt in de nazomer maar op 7 november vloog er toch weer een over het vestingwater richting Schoonselhof.
Even iets over paddenstoelen. De Biefstukzwam is in onze regio zeldzaam maar op de voet van een grote eik groeide er een vrij groot exemplaar. Aardsterren (een opmerkelijke paddenstoelengroep) en dan vooral de Gekraagde aardsterren doen het reeds verschillende jaren uitstekend op het reservaat en bezoekers staan er telkens voor in bewondering en terecht !
Begin november hebben hangjongeren schade aangericht aan het mitrailleursnest boven op de wal door gaten te kloppen in de muren. Er werd ook vuurtje stook gedaan. Vermoedelijk zijn de daders binnengedrongen langs de kant van de vissersclub De Meyvis.
Nu iets heel anders: dankzij de inzet van onze beheerploeg blijft het fort een gevarieerd gebied met grasland, ruigten, struiken, riet, een zeggeveldje en bos. De groep bestaat uit mannen en vrouwen van verschillende leeftijden. Welnu onze oudste en ijverigste medewerker is Karel Matthijs. Op 10 november rondde hij de kaap van 90 jaar !! Nooit ziek en altijd ruim op tijd. Op de

werkdagen is hij als laatste in getouw. Zijn geliefd werkgereedschap is de bosmaaier. Weinigen zie ik dat nadoen !
Vroeger zette hij zich ook in op de Hobokense Polder bij de "goudklompjes" en een aantal jaren bracht hij zijn vrouw Mariette mee naar het fort maar dit gaat nu niet meer . . . Uit erkentelijkheid voor zijn meer dan 40 jaar inzet op fort 7 werd dan ook een stevige houten zitbank op een mooi uitkijkpunt aan de rietkraag geplaatst. Of Karel er veel gebruik zal van maken betwijfelen de medewerkers want Karel heeft "geen zittend gat" ! In ieder geval wensen wij hem het beste toe !

Verslagen te verzenden naar Tuur Wuyts, Mestdaghplein 15/4, 2610 Wilrijk of mail naar arthurwuyts@telenet.be

Kalmthoutse heide
19/ 8/2018 - 30 deelnemers
Gids: Frans Van Dijck
Leiding: Walter Van Spaendonk
Verslag: Tuur Wuyts

We verzamelden op de parking Zuid aan de Verbindingsweg. Walter verwelkomde ons en stelde de gids voor. Frans is een welbespraakt en enthousiaste gids die zijn streek zowel topografisch als geschiedkundig "aan de man" weet te brengen.
Het eerste deel voerde ons langs een bosweg naar het 40 ha grootte Stappersven aan de linkerkant en het domein Boterbergen aan de rechterkant. Niettegenstaande de voorbije hittegolven stond er toch water in het uitgestrekte, schitterend gelegen ven. Veel "gevogelte" was hier niet te zien, toch een Kleine mantelmeeuw, 2 Witte kwikstaarten en enkele Grauwe ganzen.
Tegen een pol Pijpenstrootje groeide Waternavel. De laatste jaren is het gebied hier ingrijpend veranderd en het meest opvallend is het rooien van dennen en berken. Ook een deel van de Nolse duinen is grondig aangepakt en kadert in een "Live project" met steun van de EU. Dank zij Frans konden we een deel van de Nolse duinen verkennen. Het is hier een kaal gebied met de bedoeling terug stuifduinen te doen ontstaan, maar met het verwijderen van de massaal opschietende Amerikaanse vogelkers zal men nog werk hebben !
Tussendoor toonde Walter, onze plantenkenner bij uitstek, Kruipganzerik, Schapenzuring, Knolrus, Veelstengelige waterbies en Veenbies.
Het volgend deel ligt over de Verbindingsweg en oogde prachtig met delen Pijpenstrootje, Struik- en Dopheide die volop in bloei stonden. Ook hier haast geen vogels te bespeuren. Op de weg naast de Drielingvennen groeit een aantal ex. Kleine zonnedauw en zelfs één ex. Klokjesgentiaan. De vlinder, het Gentiaanblauwtje zal het niet gemakkelijk hebben om dàt exemplaar te vinden. Terug op de Verbindingsweg lagen aan de rechterzijde enkele volledig uitgedroogde vennen met hier en daar bulten van Pijpenstrooitje. Op het slik trippelden een aantal Witte kwikstaarten.
Na een flinke wandeling kwamen we terug op ons vertrekpunt. Gids en leiding werden hartelijk bedankt voor hun inzet. Voldaan reden we huiswaarts, het grenspark De Zoom – Kalmthoutse heide achter ons latend.

Wie meer wil weten over dit reservaat zal volgende brochures met veel genoegen lezen :

- " De Geschiedenis van de Kalmthoutse heide " door Hugo De Langhe - uitgegeven door de Koninklijke Vereniging voor Natuur en Stedenschoon - uitgave 1998. 126 blz.
Een bescheidener brochure is : " De Toponiemen van de Kalmthoutse heide " door Bie Wouters eveneens uitgegeven door voormelde vereniging . 36 blz.

Noordelijk Eiland te Wintam
16/ 9/2018 - 13 deelnemers
Gids: Tuur Wuyts
Leiding: Wim Vandeweyer
Verslag: Chris De Ranter

Met 13 natuurliefhebbers waren we. Eén voor elke Lepelaar die we later zouden opmerken. De zon was alweer van de partij. Heerlijk om dan langs de plassen van het Noordelijk Eiland te slenteren. Toen we de overkant van de Rupel bereikten, zagen we al meteen dat die eerste plas geen plas meer was! Het gevolg van een lange, hete zomer. En wij maar blij zijn met dat mooie weer vandaag. Enkele Grauwe Ganzen, een paar Wilde Eenden en een zwaan trotseerden de droogte. Twee overvliegende Witte Kwikstaarten leken van die droogte weinig last te ondervinden. Ook een vijftal Nijlganzen en een stel Blauwe Reigers dachten hier nog wat rust te vinden. Want in de tweede vijver was het een drukte van jewelste.
We spotten er onze 13 Lepelaars (*foto: Rudy Vansevenant)*, een Kleine Zilverreiger en enkele Aalscholvers, buiten de groepjes Wilde Eenden, een enkel Nonnetje en verschillende Blauwe Reigers. Verder kuierend tussen Rupel en plas ontwaarden we ook diverse interessante plantensoorten: Sint Janskruid, Reigersbek, Guichelheil, Heelblaadjes, Avondkoekoeksbloem, Bezemkruiskruid. «Is dit nu Hondsroos of Eglantier, Lucy?» Door een blaadje af te trekken en het te kneuzen, snoven we de heerlijke geur van groene appeltjes. Eglantier dus! Ook de Hop tierde hier welig. Net als de Japanse Duizendknoop, tot onze spijt! Die ene Buddleia zal zich misschien tegen volgend jaar verdubbeld hebben want Vlinderstruiken zie je hoe langer hoe meer in het wild opduiken. We zagen echter slechts één klein oranje vlindertje en dan nog niet eens op deze plaats! Plots... grijze balletjes op de grond! Loodgrijze Bovist, nog vol met sporen! Het had immers nog niet veel geregend. Die kleine, bruine bolletjes verraden dan weer de aanwezigheid van konijnen. Ieder z'n eigen sporen dus!
Tussen het wuivende Riet langs de rivier moest een Cetti's Zanger zich verscholen hebben want we hoorden hem verschillende malen zwak maar duidelijk uithalen. En in het bosje aan de kromming van de weg hoorden we het karakteristieke hese keelgeluid van enkele Gaaien. Toen waren we op de terugweg: de asfaltbaan tussen het kanaal Brussel - Schelde en het natuurgebied. Deze keer hadden we de zon in de rug en was het wat makkelijker om door de telescoop naar de plassen te kijken. We zagen meteen andere soorten dan op de heenweg: Tafeleend, Slobeend, Meerkoet en Waterhoen. Op het vlot waar de Aalscholvers vertoefden, merkten we nu duidelijk dat er verschillende bruine, dus jonge exemplaren tussen zaten. Op het ka-

naal: veel boten, maar verder weinig watervogels, op een Meerkoet en een Kokmeeuw na.
Langs deze weg groeiden weer andere plantensoorten: Ijzerhard, Teunisbloem en het minder vaak voorkomende Muskuskaasjeskruid. Bij de aanplanting van struiken aan de sluis: o.a. Kardinaalshoed, Meidoorn en Esdoorn. Ook de Kaardebol stond hier - zij het reeds in winteroutfit - te pronken. Eens de trektelpost voorbij bereikten we de overzet. Even later konden we opnieuw voet aan wal zetten op Schelse bodem. Wim bedankte de aanwezigen en de gidsen voor deze geslaagde wandeling in een open en schitterend stukje natuur. Je kan hier trouwens elke eerste zaterdag van de maand (veer van 9 uur) samen met enkele natuurgidsen, gewapend met telescopen en naslagwerkjes, komen wandelen. Een aanrader!

Olens Broek
30/ 9/2018 - 16 deelnemers
Gids: Eddy Vercammen
Leiding: Walter Van Spaendonk
Verslag: Tuur Wuyts

Aanvankelijk was deze uitstap gepland als een bezoek aan het militair kamp "De Troon" te Grobbendonk maar wegens administratieve voorwaarden gevraagd door de militaire overheid werd op voorstel van de gids uitgeweken naar het Olens Broek waar Eddy terreinbeheerder is voor het Agentschap voor Natuur en Bos.
Dit reservaat is ongeveer 185 ha groot. Aan de ingang gaf Eddy een vlotte en boeiende uitleg aan de hand van kaarten, foto's uit het begin van de 20e eeuw (rond 1905) van de onvolprezen landschapsfotograaf prof. Massart en grafieken.
Zo trokken we het gebied in langs hooilanden, over vlonderpaden door broekbossen, begroeide duinen en langs de oever van de Kleine Nete. Vermits alles er droog bij lag konden we plaatsen bereiken waar normaal laarzen vereist zijn. Zo kon o.a. het weinig opvallende Waterlepeltje getoond worden. Ook Vlottende bies en Hondsviooltje groeien hier evenals Moerashertshooi en Wilde gagel. Deze laatste plant met de typische kruidachtige geur van de bladeren kennen ze bij Natuurpunt want ons bier GAGELEER verwijst naar deze houtachtige heester. De Wilde gagel groeit aan de randen van voedselarme vennen en dat biotoop is vrij zeldzaam !
Wat vogels betreft was het niet om over naar huis te schrijven, maar landschappelijk is een bezoek wel de moeite waard, zeker met zulke gids !
Terug op ons vertrekpunt werd Eddy dan ook hartelijk bedankt voor deze leerrijke én ontspannende tocht in dit stukje Kempen !

Paddenstoelenwandeling
De Inslag te Maria-ter-Heide
21/10/2018 - 30 deelnemers
Gids/Leiding: Lucy de Nave
Verslag: Tuur Wuyts

Geen najaar zonder een paddenstoelenwandeling voor onze afdeling en dit keer werd gekozen voor een domein van het Agentschap voor Natuur en Bos in Brasschaat.
De Inslag is 149 ha groot en bestaat uit gemengd bos met loof- en naaldhout, vooral Lork en hier en daar een perceel grasland. In de tijd van Ferraris (18e eeuw) was dit echter een heideterrein.
Doorheen het bos loopt ook een deel van het antitankkanaal wat het gevarieerder maakt.
Niettegenstaande de droge zomer vonden we toch flink wat paddenstoelen want er liepen een aantal kenners bij !
Bij elke nieuwe soort gaf Lucy een geanimeerde uitleg over kenmerken, voorkomen, het gebruik als voedsel en soms ook als roesmiddel. We konden genieten van de kleuren, geuren, vormen en structuren van het zwammenrijk en dat bij ideale weersomstandigheden.
Hierna een greep uit de aangetroffen soorten: Veldridderzwam spec. - Echte honingzwam: deze is zowel saprofiet als parasiet - Elfenbankje: deze heeft medicinale eigenschappen en verhoogt o.a. de immuniteit - Narcisridderzwam: heeft geur van lichtgas en bezit lange en korte plaatjes - Zwavelkopjes: staan mooi in bundeltjes - Hertenzwam: groeit op hout en heeft een "gootje" tussen de hoed en de steel - Krulzoom: de naam is goed gekozen - vroeger beschreven als eetbaar maar een zekere Julius Schäffer overleed na het nuttigen van deze soort ! - Dennenvlamhoed: roestvlekken op de plaatjes - Kleine aardappelbovist - Gele aardappelbovist: het binnenste lijkt wat op truffels en gaf aanleiding tot vervalsingen.
Tot hiertoe in dit seizoen weinig voorkomend: Gele ringboleet: veelal mooie gele hoedkleur en groeit bij lorken - Spekzwoerdzwam: voelt vettig aan - Kale inktzwam *(foto)*: in jonge toestand eetbaar maar niet in combinatie met alcohol ! - Grijze buisjeszwam.
Een deelnemer vestigde de aandacht op de Elzenvlag of Taphrina alni, een gal op elzenpropjes. Ook Dubbelloof en Koningsvaren werden aangewezen.
We hadden weer genoten van een rustige, paddenstoelenwandeling waarvoor we Lucy dan ook hartelijk bedankten !

Natuureducatieve komedie: Toen de dieren nog spraken … en wat de mensen daar van maken ofte een les in communicatie
1/12/2018 - >100 deelnemers
Verslag : Veerle De Saedeleer

Vijf jaar terug kwam Joeri flirten in het groen van het Solhof in Aartselaar. Wie er toen bij was, had al een idee van wat je vanavond kon verwachten: een interactieve, muzikale en toch educatieve komedie, spontaan en vooral zonder taboes of remmen.
Na een korte intro over de andere activiteiten van de dag - een algemene vergadering in Gent en daarnaast ook de behaagactie – start onze avond.
Joeri, gekend van 'Het zijn net mensen' op tv wil vanavond op ludieke wijze bewijzen dat de titel van dit programma fundamenteel verkeerd is, hoewel… wat zegt de fabeltjeskrant ook alweer? Eventjes waan ik mij in een 'menselijke' communicatietraining, want niets menselijks is een dier vreemd. Spiegelgedrag bijvoorbeeld… ofte apen apen apen na…
Alle communicatiekanalen passeren letterlijk de revue – geluid, zicht, gedrag en gevoelens, lichaamstaal, geur, kleur en smaak… en Joeri gebruikt ook ongeveer al deze kanalen, inclusief een gitaar, om zijn boodschap duidelijk te maken.
Dieren en geluiden, dat is natuurlijk een makkie voor een doorgewinterde natuurpunter, en daar zat de zaal vol van. Kirren, briesen, mekkeren, zoemen, tsjilpen kennen ze als de beste, net als het geluid van een Ijsduiker trouwens. Ook snel viel al het woord seks en - hoe schoon – ook het gevoel van verbondenheid komt ruim aan bod. Wist je dat vlooien (zoals de apen doen) de bloeddruk verlaagt? Dat werd vanavond eventjes ludiek experimenteel bewezen, hoewel…de zaal werd wel goed voor de gek gehouden.
Wat hebben we nog geleerd? Sommige vogels en ook mensen kunnen zingen in twee tonen (polyfonie), vinken spreken dialecten zoals wij, software kan menselijke gezichtsuitdrukkingen lezen, en een eisprong maakt een vrouw nog ietsje aantrekkelijker.
Over smaken, geuren en kleuren valt trouwens niet te twisten. Angstzweet doet bv. de bloeddruk stijgen. Joeri blijkt zich ook te outen als geboren myrmecofiel, net als het gentiaanblauwtje, wist je dat? Onze mooie rode klaproos kleurt ultraviolet in bijenogen, net ietsje buiten de kleuren van onze regenboog (ROGGBIV). O ja, voor ik het vergeet: blauw blijkt de universele favoriete kleur en rood is om te eten. Geel en zwart betekent gevaar, kijk maar naar onze verkeerspalen…
Er was ook een lief 'le petit prince' momentje, vond ik, op deze avond: kaniebijnie, die zelfs op zijn teentjes nog niet de sterren bereiken kon…
Wat mij brengt tot de rode draad (van begin tot) op het einde van deze schaterende komedie inclusief zang, of eigenlijk waren het meerdere draden, gevlochten tot een prachtige kilt. Was je erbij, dan begrijp je het wel. Indien niet: tijd om al je zintuigen te openen en ook eens naar deze voorstelling te komen.

Goed nieuws voor de leden van Natuurpunt.
De winkel van DILLE & KAMILLE - Vleminckstraat, 9 Antwerpen (zijstraat van de Melkmarkt) geeft op vertoon van een recente lidkaart van Natuurpunt 10 % directe korting op aankopen !

p. 27 boven: Porseleinzwam- onder: Spitsschubbige bundelzwam
p. 28 boven: ganzen in de mist - onder: herfstimpressie

Lidmaatschap Natuurpunt: 27 euro per jaar te storten op rekening van Natuurpunt vzw (**BE17 2300 0442 3321 BIC:GEBABEBB**) met vermelding: lidmaatschap, Afd. Zuidrand Antwerpen, naam en adres. Als lid van Natuurpunt Zuidrand Antwerpen ontvangt u het algemeen verenigingsmagazine Natuur.blad en ons afdelingstijdschrift rAntGroen.

Adreswijziging: elke adreswijziging moet rechtstreeks gemeld worden aan Natuurpunt vzw, Coxiestraat 11 - 2800 Mechelen (e-mail: Vera.Baetens@natuurpunt.be) met de volgende gegevens: lidnummer, naam, oud en nieuw adres en lid "afdeling Zuidrand Antwerpen."

Abonnement op rAntGroen: voor leden van andere afdelingen door storting van 10 euro op onze rekening met vermelding van uw naam en adres.

© Rudy Vansevenant

kalender * *inschrijven noodzakelijk*

2 januari: nieuwjaarswandeling fort 7
6 januari: jenevertocht Zeeland
12 januari: historische wandeling fort 7
12 januari: winteravond Rudy Vansevenant
19 jabuari: Natuurpunt Belgische vogeldag
20 januari: historische wandeling fort 7
*27 januari: bustocht Zeeland
* 2 februari: vleermuizen tellen op fort 7
* 9 februari: ANKONA
10 februari: sneeuwklokjeswandeling
16 februari: winteravond akkerflora
17 februari: Otzi wandeling
23 februari: historische wandeling fort 7
*23 febrari: LAV
2 maart: mossen op Fort 5
3 maart: historische wandeling fort 7
* 9 maart: Gierzwaluwnestkasten timmeren
9 maart: winteravond - filmvond
*16 maart: Halsbandparkiettelling
17 maart: Wintam
23 maart: historische wandeling fort 7
*30 maart: nacht van de Steenuil
31 maart: fietstocht - polders Kruibeke
31 maart: Natuurwandeling Fort 7
31 maart: start trektellingen
7 april: voorjaarswandeling Uilenbos
7 april: historische wandeling fort 7
*13 april: broedvogeltelling Blauwe reiger
14 april: amfibieën in Hazelbos
22 april: mariene excursie Oosterschelde

Teksten voor het volgend nummer graag tegen 15 februari